

Girls first

Plan International
Nederland
Postbus 75454, 1070 AL Amsterdam
Stadhouderskade 60, 1072 AC Amsterdam

JAARVERSLAG 2018-2019 PLAN INTERNATIONAL NEDERLAND

Inhoud

1. Voorwoord Directie en Raad van Toezicht	3
2. Hiervoor staat Plan International Nederland	7
3. Doelen en resultaten	10
4. Impressie van de resultaten van Plan International	29
5. Hoe blijft Plan International Nederland in contact met betrokkenen?	31
6. De Organisatie	36
7. Risico's en onzekerheden managen	39
8. Maatschappelijke aspecten van ondernemen	42
9. Verslag Raad van Toezicht	44
10. Blik op 2020 en verder	48

Jaarrekening 2018 - 2019 zie apart document

1. Voorwoord Directie en Raad van Toezicht

Voorwoord Monique van 't Hek, directeur

Trots het nieuwe jaar in

Ik wil dit jaarverslag beginnen met het uitspreken van mijn trots. Want wat ben ik trots op de impact die onze organisatie wereldwijd heeft, vooral op meisjes en jonge vrouwen. Ook ben ik trots op onze sponsors, bedrijven, stichtingen, de Nationale Postcode Loterij, ministerie van Buitenlandse Zaken en internationale instituten zoals de Europese Unie en de VN. Want zij maken ons werk al jaren mogelijk. Daarnaast ben ik bijzonder trots op onze ambassadeurs Giovanca en Annamarie Thomas die zich ieder jaar opnieuw weer voor ons inzetten. In het afgelopen jaar hebben drie nieuwe ambassadeurs zich aan onze organisatie verbonden! Ik stel ze graag aan u voor:

Sarina Wiegman weet als coach van onze Oranje Leeuwinnen als geen ander hoe belangrijk het is dat meisjes en jongens dezelfde kansen en rechten hebben. Zij heeft ervoor gevochten - en met succes - om het vrouwenvoetbal op de kaart te krijgen. Ik ben erg blij dat deze krachtige vrouw zich nu ook wil inzetten voor Plan International en voor een betere positie van meisjes en vrouwen wereldwijd.

En wat ben ik ook blij met onze ambassadeur **Simone Kleinsma**. Wat ik extra bijzonder vind, is dat Simone ons werk al veel langer steunt; ze is namelijk al 26 jaar lang kindsponsor! Nu wil ze haar grote bekendheid en enthousiasme inzetten om ervoor te zorgen dat heel Nederland ons kent.

En *last but not least* **Moïse Trustfull**. Deze talentvolle jonge vrouw is enorm betrokken bij de positie van meisjes. In 2016 bezocht ze al een Plan-project in Ghana en afgelopen februari was ze het gezicht van onze indrukwekkende campagne tegen meisjesbesnijdenis.

Met haar uitgebreide achterban onder jongeren zorgt ze ervoor dat nog meer mensen weten hoe wij opkomen voor meisjes.

Indonesië in wederopbouw

In januari maakte ik een indrukwekkende reis naar Lombok. Vijf maanden eerder werd het Indonesische eiland **getroffen door diverse verwoestende aardbevingen**. Tijdens mijn bezoek schrok ik van wat ik aantrof. Aan de opgeruimde straten was duidelijk te zien dat de lokale medewerkers van Plan en andere ngo's hier hulp hebben geboden. Ik zag dat er eenvoudige toiletten waren gebouwd en punten met drinkwater waren aangelegd. Maar ook zag ik overal waar ik keek nog (half) verwoeste huizen en scholen. Heel heftig om te zien dat veel mensen nog steeds in tenten slapen. Ze zitten nog midden in de wederopbouw en proberen het beste ervan te maken. En dat is niet eenvoudig. Zo sprak ik met mensen die in een klap geen inkomen meer hadden. Ze leefden voorheen van het toerisme, maar de toeristen bleven na de aardbevingen weg uit het gebied.

Op Lombok bezocht ik ook een aantal scholen die niet waren ingestort door de aardbevingen. In het steeds conservatiever wordende land is het niet erg vanzelfsprekend dat meiden naar school blijven gaan als ze een jaar of twaalf zijn. Veel ouders besluiten hun dochters thuis te houden. Het maakte me trots om te zien wat onze collega's van Plan International Indonesië samen met andere organisaties voor elkaar krijgen. Zij overtuigen jongeren, ouders, leerkrachten en dorpsoudsten van het belang van onderwijs voor meisjes. Steeds meer jonge meiden worden niet meer op jonge leeftijd uitgehuwelijkt, maar blijven op school voor een betere toekomst. En dat is geweldig, want de meiden die ik sprak willen ook niets liever dan dat!

Gevlucht naar Libanon

In het begin van de zomer was ik voor Plan in Libanon. Sinds 2017 hebben we daar een kantoor en ik ben ongelooflijk onder de indruk als ik zie wat onze collega's daar in die korte tijd voor elkaar hebben gekregen onder zulke moeilijke omstandigheden. **Libanon vangt momenteel namelijk ruim 1,5 miljoen Syrische vluchtelingen op.** Mensen die hun leven niet zeker zijn in hun eigen land. Ze leven onder erbarmelijke omstandigheden in afgelegen kleine tentenkampen zonder voorzieningen op het platteland of in leegstaande, vervallen panden in de stad. De meeste Syrische kinderen kunnen geen onderwijs volgen; de scholen zitten al te vol, de ouders kunnen het niet betalen of het is gewoonweg te ver weg. Zonder onderwijs lopen meisjes een grote kans om op jonge leeftijd uitgehuwelijkt te worden of gedwongen kinderarbeid te moeten verrichten onder vreselijke omstandigheden.

Met financiële steun van ECHO (de noodhulptak van de Europese Unie) werkt Plan International samen met War Child aan betere omstandigheden van zowel Syrische gevluchte kinderen als de meest kwetsbare Libanese kinderen. Ik zag hoe zij na jaren weer onderwijs krijgen in de opgezette community centres in de kampen. Door speciale trainingen leren zij bovendien alles over hun rechten, zeggenschap over hun lichaam, hoe ze voor zichzelf kunnen opkomen en hoe ze zich kunnen beschermen tegen geweld. Ouders nemen deel aan positieve parenting-trainingen waarin ze leren dat ze hun kinderen niet moeten slaan, wat de gevaren zijn van kindhuwelijken en dat dochters net zo veel waard zijn als zonen.

We blijven doorgaan

Deze bijzondere reizen laten me zien dat er nog zo veel meisjes en jongens zijn die onze hulp en bescherming nodig hebben. Of een kans moeten krijgen om zichzelf te kunnen ontwikkelen. Maar het laat me ook zien hoe krachtig ze eigenlijk zijn. **Meisjes die met wat hulp de eersten van hun familie zijn die hun school afmaken!** En jongens die er genoeg van hebben dat hun zusjes het gevaar lopen om te worden uitgehuwelijkt.

Daarom blijven wij ons ook in het nieuwe jaar weer elke dag met hart en ziel inzetten voor gelijke kansen voor meisjes en jongens. We beschermen meisjes wereldwijd tegen (seksueel) geweld, tienerzwangerschappen en schadelijke praktijken en tradities zoals kindhuwelijken en besnijdenis. We zorgen dat ze naar school kunnen of een baan krijgen. Van Uganda tot Colombia en van Mali tot de Filipijnen: in ruim vijftig landen vinden meisjes en jonge vrouwen ons aan hun zijde.

Door naar deze meisjes te luisteren en door met ze samen te werken, kunnen we ze ondersteunen bij het inzetten van hun krachten en talenten. En samen met de steun van onze sponsors en donoren is dat precies wat we blijven doen. En ook dat maakt me ontzettend trots.

Monique van 't Hek
Directeur Plan International Nederland

Voorwoord Anja Montijn, voorzitter Raad van Toezicht

“Door meisjes en vrouwen op te leiden groeit de hele economie”

Mijn eerste jaar als voorzitter van de Raad van Toezicht van Plan International Nederland zit erop. Een mooi moment om eens terug te kijken.

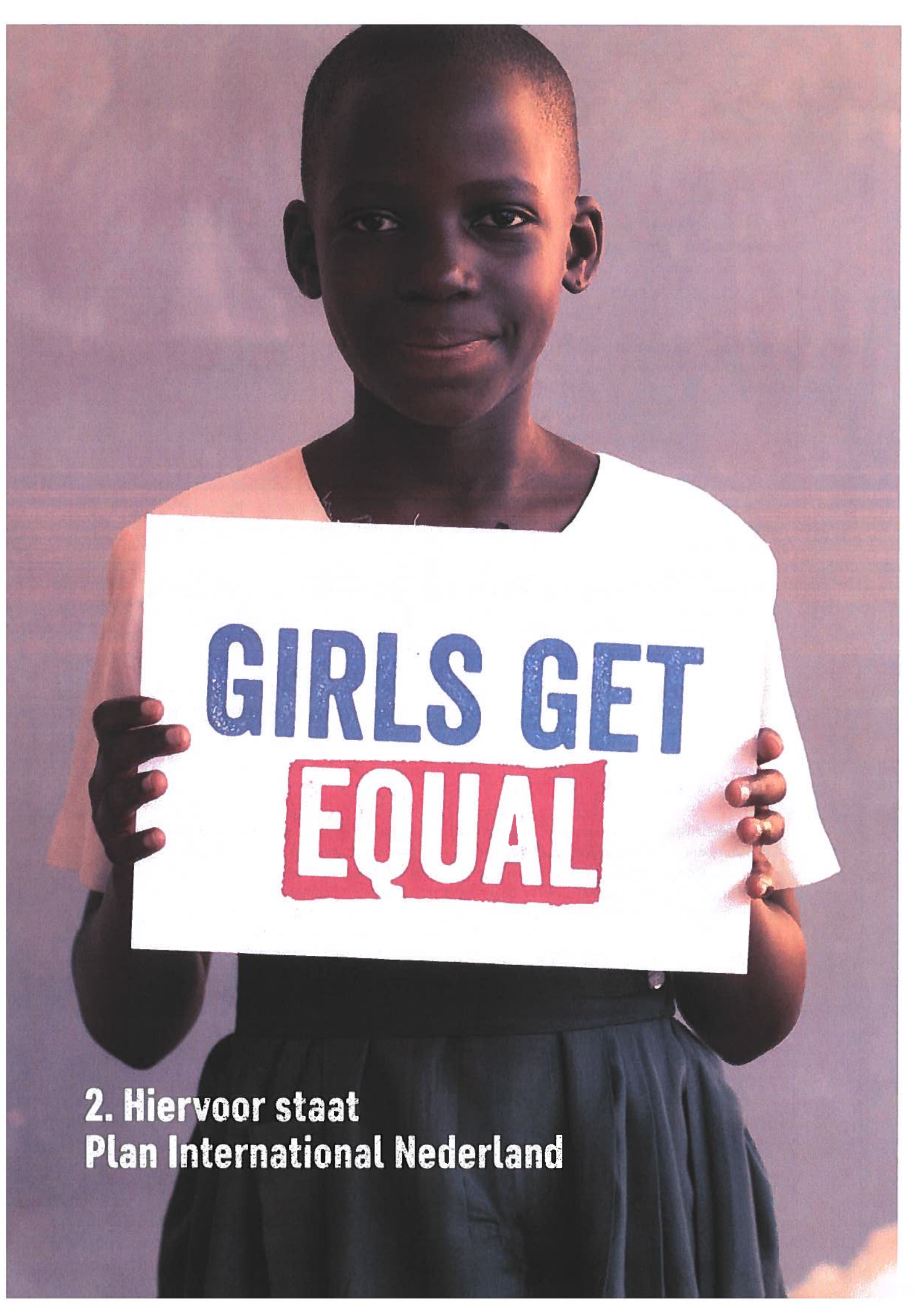
Toen ik gevraagd werd voor deze functie, kende ik Plan International Nederland al goed van mijn tijd bij Accenture. Ik heb Plan altijd als een daadkrachtige organisatie gezien en ik kan me helemaal vinden in de focus op meisjes en jonge vrouwen. Want het staat onomstotelijk vast: door meisjes en vrouwen op te leiden en door hen mee te laten doen aan het economische proces, groeit de hele economie. Bovendien krijgen vrouwen die naar school gaan minder en gezondere kinderen, die zelf weer vaker naar school gaan. Ook heb ik Plan altijd gezien als een organisatie die zeer verantwoord te werk gaat. In de goede doelensector is de afspraak gemaakt dat 70 procent van de inkomsten moet worden besteed aan het doel; bij Plan was dit afgelopen jaar 90,7 procent.

Nu, na een jaar toezichthouderschap, kan ik met overtuiging zeggen dat het goede beeld dat ik van Plan had, meer dan bevestigd is. Gelukkig krijgen we ook veel steun van onze trouwe achterban om ons werk te kunnen blijven doen. Zo zijn de bijdragen van onze kindsponsors en projectsponsors onmisbaar en we zijn hen hier erg dankbaar voor.

Vanuit mijn ervaring in de corporate wereld kijk ik met veel interesse naar hoe Plan werkgelegenheid creëert voor meisjes en jonge vrouwen in ontwikkelingslanden. Plan deed dit ook in het afgelopen jaar samen met een aantal hele belangrijke partners, waaronder AkzoNobel en Accenture. Door het bundelen van de expertise van Plan en die bedrijven wordt de strijd tegen jeugdwerkloosheid aangegaan. Elk project start met een marktscan in dat specifieke land, waardoor duidelijk wordt waarnaar vraag is op de arbeidsmarkt. De jongeren - waarvan minimaal 60 procent meisjes - worden in deze vakgebieden opgeleid en hebben na afronding van hun opleiding toegang tot de arbeidsmarkt. Een prachtig voorbeeld van hoe Plan samenwerkt met bedrijven hier én in de landen waar de projecten lopen.

Door de huidige vluchtelingencrisis is nog duidelijker geworden dat er grote noodzaak is voor structureel betere leefomstandigheden in andere landen. Het opleiden van jonge vrouwen en mannen is een belangrijk middel dat we kunnen inzetten. Er zijn binnen Nederlandse bedrijven veel - veelal jonge - medewerkers die dit ook zien. Zij vinden het daarom ontzettend belangrijk dat het bedrijf waarvoor ze werken dit soort samenwerkingen aangaat. Deze medewerkers willen een purpose in hun werkende leven, ze krijgen er energie van als ze betrokken zijn bij dit soort projecten. Ik ben dan ook blij met het nieuwe concept: de 'Girls First businesspartner'. Hierdoor kunnen nu ook kleinere bedrijven samen met Plan bouwen aan een betere toekomst van meisjes en jongens in ontwikkelingslanden. Vanuit een gedeelde visie en gezamenlijke doelen kunnen we samen het verschil maken. Een mooi initiatief om het nieuwe boekjaar mee te starten!

Anja Montijn
Voorzitter Raad van Toezicht

A young girl with short dark hair and a gentle smile is holding a white rectangular sign in front of her chest. The sign has the words "GIRLS GET" in blue capital letters and "EQUAL" in white capital letters inside a red rectangular box. She is wearing a white t-shirt and a dark blue skirt. The background is a soft, out-of-focus purple and pink sky.

**GIRLS GET
EQUAL**

**2. Hiervoor staat
Plan International Nederland**

Doel

Plan International streeft naar een rechtvaardige wereld waarin de rechten van kinderen en jongeren gerespecteerd worden. Een wereld waarin meisjes en jongens dezelfde kansen en rechten hebben.

Ambitie

Samen zorgen wij ervoor dat meisjes kunnen leren, voor zichzelf opkomen, zelf beslissen en zichzelf kunnen ontwikkelen. Want alleen zo hebben ze kans op een goede toekomst met gelijke kansen en rechten.

Zo maken wij het verschil

Plan International Nederland maakt deel uit van Plan International, een internationale, kindgerichte ontwikkelingsorganisatie zonder politieke, godsdienstige of commerciële doelstellingen. Plan werkt aan duurzame armoedebestrijding en betere levensomstandigheden van kinderen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika.

Voor maximale impact op de levens van meisjes en jongens in ontwikkelingslanden combineert Plan een unieke mix van factoren:

- De focus op de positie van meisjes en jonge vrouwen.
- Plan werkt direct in de community's met lokale medewerkers.
- Plan realiseert verbeteringen voor de lange termijn met structurele oplossingen.
- Plan werkt wereldwijd in bijna 80 landen: 53 programmalanden, 21 fondswervende landen en 4 lobbykantoren (New York, Geneve, Brussel, Addis Ababa). Plan verbindt community's in ontwikkelingslanden met sponsors in Nederland.

Het verhaal van Plan: Girls first

Meisjes hebben een flinke inhaalslag te maken. In veel landen zijn meisjes namelijk nog steeds minder waard dan jongens. Ze worden uitgehuwelijkt, uitgebuit en gaan vaak niet naar school. En dat moet veranderen. Meisjes kunnen het verschil maken. Want meisjes die een jaar extra naar school gaan verdienen later ruim tien procent meer. Dat geld besteden ze – anders dan mannen – voor het grootste deel aan hun gezin. Ook zorgen ze ervoor dat hun eigen kinderen naar school gaan, goede gezondheidszorg krijgen en beter opkomen voor hun rechten. Zo wordt de armoedespiraal doorbroken en verbetert de situatie voor meisjes en vrouwen. Steun aan meisjes is dus niet alleen slim, maar ook duurzaam.

Aandacht voor Sustainable Development Goals

In september 2015 hebben de lidstaten van de Verenigde Naties (VN) de Sustainable Development Goals (SDG's) vastgesteld. Deze 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelen zijn de opvolgers van de millenniumdoelen en moeten bijdragen aan armoedebestrijding en duurzame ontwikkeling. Het streven is om de Sustainable

Centraal in het werk van Plan International SDG 5: gendergelijkheid.

Naast SDG 5 (gendergelijkheid) werkt Plan aan het realiseren van SDG 3 (goede gezondheid en welzijn), 4 (kwaliteitsonderwijs), 6 (schoon water en sanitair), 8 (waardig werk en economische groei), 10 (ongelijkheid verminderen), 16 (vrede, justitie en sterke publieke diensten) en 17 (werken in partnerschappen om doelstellingen te bereiken).

A woman in a blue dress and white floral scarf is speaking into a red and white megaphone. She has her right arm raised. Behind her, a group of people, including children, are standing outdoors under trees. Some children have their arms raised. The scene appears to be a community gathering or protest.

3. Doelen en resultaten

Om de impact en duurzaamheid van de steun aan meisjes zo groot mogelijk te maken, zijn sterke programma's nodig. In de organisatie heeft Plan deskundigheid, bewezen expertise, een goed netwerk en goede samenwerking met betrouwbare partners nodig.

Hieronder staat een overzicht van de doelen en resultaten van Plan International Nederland voor deze deelgebieden.

3.1. Internationale programma's

Het doel van Plan International voor de komende vijf jaar: 100 miljoen meisjes kunnen zich ontwikkelen, hun dromen realiseren en dezelfde kansen krijgen en benutten als jongens. Plan verwacht dat de verschillen tussen jongens en meisjes minder worden en de wereld gelijkwaardiger als meisjes ondersteund worden waar het gaat om leren, leiden, besluiten nemen en kansen benutten en zich ontplooien. Gelijkwaardige kansen voor jongens en meisjes zullen bijdragen aan minder armoede. Plan draagt aan deze veranderingen bij door bijvoorbeeld meisjes en jonge vrouwen te helpen hun vaak negatieve zelfbeeld te verbeteren en door de heersende opvattingen over wat 'normaal' is voor meisjes en jongens te veranderen. Maar ook door voorbeelden te tonen van meer gelijkheid en hoe dit voor jonge vrouwen en mannen voor verbetering zorgt en door ervoor te zorgen dat relevante wetten en regels op (inter)nationaal niveau aangepast worden. De manier waarop de programma's van Plan International Nederland daaraan bijdragen wordt kort beschreven in paragraaf 3.1.1.

Focus op doelgroep, thema's en landen

Plan International Nederland heeft om drie redenen gekozen voor adolescente meisjes als primaire doelgroep in de programma's: zij worden het hardst getroffen door armoede en ongelijkheid, het aantal jongeren in ontwikkelingslanden is nog nooit zo groot geweest en het is aangetoond dat investeren in meisjes de sleutel is tot duurzame armoedebestrijding.

Ook in het afgelopen verslagjaar bleef Plan International Nederland zich richten op eerder gekozen thema's¹, te weten:

- economische empowerment van jongeren, met als focus het opleiden van meisjes en jonge vrouwen en hun deelname aan de arbeidsmarkt;
- bescherming tegen geweld zoals tegen kindhuwelijken, seksuele uitbuiting, tienerzwangerschappen en meisjesbesnijdenis.
- water, sanitatie en hygiëne (WASH). Het doel van *gendertransformatieve* WASH-maatregelen is onder andere dat meisjes geen school missen omdat ze water moeten halen, dat zij ook tijdens hun menstruatie naar school kunnen omdat er aparte wc's zijn en dat vrouwen meebesluiten over WASH-maatregelen en eventueel een inkomen verdienen gerelateerd aan water, sanitatie en hygiëne;
- noodhulp, met bijzondere aandacht voor de kwetsbare positie van adolescente meisjes.

¹ Die thema's sluiten goed aan bij de nieuwe thema's van Plan International ('areas of global distinctiveness').

Structurele verbeteringen voor meisjes

We streven ernaar dat 90 procent van onze programma's bijdraagt aan structurele verbetering van de kansen en rechten voor meisjes en jonge vrouwen. Van de actieve projecten in het verslagjaar was 99 procent *genderbewust* dan wel *gendertransformatief*. Van de projecten die gestart zijn in het verslagjaar was 100 procent genderbewust/gender transformatief.

		gender- transformatief	genderbewust	Werkelijk genderbewust / gender transformatief	Doelstelling
Aantal actieve projecten 2018-2019	108	43%	56%	99%	90%
Aantal projecten gestart in 2018-2019	28	18%	82%	100%	90%

Wat betreft de indicator voor genderbewuste programma's zit Plan International Nederland op de goede weg. De grote meerderheid van de programma's is inmiddels minimaal genderbewust. Dit betekent dat de organisatie bij de ontwikkeling en uitvoering van een programma zich ervan bewust is dat programma's in ieder geval rekening houden met verschillen in kansen tussen meisjes en jongens en erop zijn gericht die verschillen te verkleinen.

Dat het grootste gedeelte van de projecten die in het verslagjaar gestart zijn genderbewust is en nog niet gendertransformatief, heeft te maken met het grote aantal noodhulpprojecten. In deze context is het namelijk nog moeilijker dan anders om gendertransformatief te werken.

Afgelopen verslagjaar investeerde Plan in gerichte gendertraining van nieuwe stafleden. Ook in de landen-kantoren wordt gestuurd op genderbewustzijn en -transformatie van nieuwe programma's. De huidige score wijst op een positief resultaat daarvan.

Aantal kinderen/jongeren bereikt met programma's van Plan International Nederland 2018-2019	meisjes	jongens	totaal
Onder 18 jaar	204.447	179.863	384.310
18-24 jaar	95.057	60.883	155.940
Totaal	299.504	240.746	540.250

Plan International Nederland heeft met haar programma's afgelopen jaar in totaal 540.250 meisjes en jongens bereikt (55% meisjes, 45% jongens). Dat is meer dan in het jaar ervoor. De voornaamste reden hiervoor de start van een programma op het gebied van Water, Sanitatie en Hygiëne dat Plan met Simavi en SNV uitvoert.

Genderbewust

verzet zich tegen genderstereotypering, onthult genderdiscriminatie en promoot gendergelijkheid

Gendertransformatief

focus op diepe oorzaken van genderongelijkheid. Promoot de waarde van meisjes/vrouwen. Beoogt cultuuromslag en betreft jongens/mannen.

3.1.1. Resultaten van de internationale programma's

Girls Advocacy Alliance – tegen geweld, voor economische kansen en gendergelijkheid

Jongeren laten wereldwijd hun stem horen en eisen invloed op besluitvorming over zaken die hun toekomst bepalen. In Europa waren het afgelopen jaar vooral Greta Thunberg en andere 'klimaatspijblaars' in het nieuws. In de tien landen waar de Girls Advocacy Alliance (GAA) werkt, staan jongeren op tegen zaken als kindhuwelijken, seksueel geweld en genderongelijkheid. In een omgeving waar de vrijheid van meningsuiting onder druk staat en overheden maatschappelijke organisaties kritisch volgen is het voor jongeren – en vooral voor meisjes en jonge vrouwen – extra moeilijk om zich uit te spreken.

Sinds 2016 zetten Plan International Nederland, Terre des Hommes en Defence for Children – ECPAT Nederland zich onder de noemer Girls Advocacy Alliance (GAA) gezamenlijk in voor gelijke rechten en kansen voor meisjes en jonge vrouwen. Dat doet de alliantie onder andere door jongeren – en vooral meisjes en jonge vrouwen – te leren voor zichzelf op te komen. Jongeren worden getraind en begeleid om in hun eigen omgeving, op nationaal en internationaal niveau bestuurders en beleidsmakers aan te spreken op zaken die voor hen belangrijk zijn. Een van de jongerenactivistes die door de GAA wordt ondersteund, Mellicentia uit Sierra Leone, sprak in oktober 2018 voor het VN Kinderrechtencomité in Genève. Zij bracht daar de situatie van meisjes en jonge vrouwen in haar land onder de aandacht. Op de Women Deliver Conferentie in Vancouver in juni 2019 spraken verschillende jongerenactivisten die worden ondersteund binnen het GAA-programma in panels over de ervaringen die hen tot jongerenactivist maakten en het recht van jongeren op onderwijs (ook in noodsituaties). Een van de Plan-activistes pleitte onder meer in een panel met de First Lady van Sierra Leone voor toegang voor zwangere meisjes en jonge moeders tot onderwijs.

Daarnaast ondersteunt de GAA lokale maatschappelijke organisaties om bestuurders en beleidsmakers aan te spreken op hun verantwoordelijkheden jegens meisjes en jonge vrouwen. In Liberia heeft dat onder andere geleid tot belangrijke aanpassingen in lokale verordeningen, mede doordat – net als in Ghana, Sierra Leone, Kenia en India - traditionele en religieuze leiders zich openlijk hebben uitgesproken over zaken als seksueel geweld en tienerzwangerschappen. In de Filipijnen hebben verschillende gemeenten actief geïnvesteerd in de bestrijding van mensenhandel en seksueel- en gendergerelateerd geweld. En in Kenia, Uganda, India en Bangladesh droegen partnerorganisaties van de GAA bij aan de ontwikkeling en goedkeuring van wetsvoorstellen, beleid en nationale actieplannen tegen commerciële seksuele exploitatie van kinderen, kinderarbeid, kindhuwelijken en kinderhandel.

De alliantie en haar partnerorganisaties gaan ook het gesprek aan met bedrijven. In Nederland gebeurde dat in 2018 onder meer met Nederlandse kleding- en textielmerken aangesloten bij het Convenant Duurzame Kleding en Textiel. In Bangladesh werkt de GAA rechtstreeks met textielfabrieken om daar de arbeidsomstandigheden van (jonge) vrouwen te verbeteren. In Nepal werkten GAA-partners samen met de landelijke brancheorganisatie van hotels aan een Code of Conduct, een belangrijk instrument om gender gerelateerd geweld in de sector tegen te gaan.

In 2018 werd een tussentijdse evaluatie van het programma uitgevoerd. De geleerde lessen uit ruim 2,5 jaar programma-uitvoering zijn onder meer vastgelegd in drie korte documentaires over het werk van de GAA in Ghana, Uganda en de Filipijnen. De filmpjes en de evaluatie zijn te zien op de website van de alliantie: www.girlsadvocacyalliance.org

Yes I Do - samen tegen meisjesbesnijdenis, kindhuwelijken en tienerzwangerschappen

De Yes I Do-alliantie werkt aan het terugdringen van kindhuwelijken, tienerzwangerschappen en meisjesbesnijdenis in Ethiopië, Kenia, Malawi, Mozambique, Zambia, Indonesië en Pakistan. In alle Yes I Do-programmalanden is een tendens waar te nemen van een dalend aantal kindhuwelijken. In het kader van dit programma hebben meisjes en jongens zelf uit de dorpen en steden in de deelnemende landen een functie als rolmodel. Deze jongeren gaan binnen hun community in gesprek met ouders, lokale leiders en leraren over seks, zwangerschap en huwelijk, bijvoorbeeld wanneer een meisje wegblijft van school omdat ze getrouwd en/of zwanger is. Die gesprekken zorgen ervoor dat jonge mensen beter voor zichzelf durven opkomen. Zij durven beetje bij beetje gevoelige onderwerpen zoals seks en seksualiteit en - waar relevant - meisjesbesnijdenis te bespreken. Onder andere door dit soort gesprekken krijgen de gezondheid en het welzijn van meisjes een meer centrale rol en wordt ook het belang van onderwijs voor meisjes vaker erkend. Mede daardoor veranderen traditionele normen en waarden over seks en huwelijk langzaam; mensen zien de negatieve gevolgen in van jong trouwen en kinderen krijgen. Nieuwe normen zorgen er mede voor dat meer meisjes zelf kunnen besluiten wanneer en met wie ze trouwen.

Een mooi voorbeeld van een toekomstperspectief voor meisjes, anders dan trouwen en moeder worden, is te zien in de 'Community Learning Centres' in Indonesië. In deze centra worden schoolverlaters geïnspireerd hun creatieve en zakelijke talenten aan te spreken en te ontplooiën, om zo weer geïnteresseerd te raken in school en te ontdekken waar ze goed in zijn. In 2018 namen 639 tieners deel aan deze activiteiten.

In Malawi, Zambia en Mozambique kregen jongeren trainingen om hun vaardigheden en kennis rondom geldzaken te vergroten. Met die kennis en vaardigheden kunnen zij ook deelnemen aan lokale spaar- en kredietgroepen. In het interventiegebied in Malawi zijn nu 285 jongeren (van wie 157 meisjes) in staat hun eigen inkomen te genereren. Dat helpt hen economisch zelfstandig te worden. Ook in Zambia is er een groeiend aantal meisjes bezig hun eigen geld te verdienen, zodat ze zelf hun schoolgeld kunnen betalen en niet meer afhankelijk zijn van hun ouders of partners. In Ethiopië worden inmiddels ook meisjes boven de 18 jaar toegelaten tot trainingen. Hierdoor konden 58 jongvolwassen meisjes en jonge vrouwen met een lening een eigen bedrijf starten.

De tussentijdse evaluatie van het Yes I Do-programma laat ook uitdagingen zien. Zo is er wereldwijd een toenemend conservatieve houding te zien tegenover seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. Dit is met name het geval in Indonesië, Pakistan en Kenia. Ondanks deze weerstand worden er successen geboekt en is te zien dat het aantal kindhuwelijken ten opzichte van tien jaar geleden wereldwijd is afgenomen. Het aandeel getrouwde meisjes onder de 18 jaar nam af van 25 naar 20 procent. Ondanks alle inzet en commitment om kindhuwelijken te eindigen, trouwen wereldwijd ieder jaar nog steeds 12 miljoen meisjes.

Down-to-Zero - kinderbescherming in toerisme

Sinds 2016 werkt Plan International Nederland samen met Terres des Hommes, Defence for Children-ECPAT, ICCO en Free a Girl in de Down-to-Zero-alliantie tegen seksuele uitbuiting van kinderen. Hiervan zijn vooral meisjes het slachtoffer. Plan is actief in Brazilië, de Dominicaanse Republiek en Indonesië. Afgelopen jaar werkte Plan verder aan de opbouw van lokale expertise en netwerken op het gebied van kinderbescherming en seksuele uitbuiting van kinderen in de toerismesector. Daarnaast werd de samenwerking met bedrijven in de toerismebranche versterkt; denk aan reisorganisaties, hotels, resorts en de zogenaamde homestays. Plan werkte met de sector onder meer aan gezamenlijke lobby, bewustwordingscampagnes en het trainen van personeel om seksuele uitbuiting te signaleren en tegen te gaan.

Plan werkt ook samen met de toerismebranche om jongeren kansen te bieden op werk. Zo organiseerde Plan vakonderwijs, *life skills* trainingen en stageplaatsen met uitzicht op een baan bij een hotel. Het blijkt een effectieve manier om zeer kwetsbare jongeren (17+) structurele alternatieven te bieden voor seksuele exploitatie. De TUI Academy in de Dominicaanse Republiek is een goed voorbeeld van deze samenwerking.

Ook in Indonesië gaan kwetsbare jongeren deelnemen aan vergelijkbare initiatieven (Wired4Work). Afgelopen jaar vond ook daar de tussentijdse evaluatie plaats. Een van de leerpunten betreft het feit dat kinderen, community's, de politie, de overheid en het juridische apparaat voor een beter resultaat hun strategieën beter op elkaar kunnen afstemmen en nauwer met elkaar moeten samenwerken. De alliantie ontwikkelt manieren om dat in de tweede helft van het programma te bevorderen.

In Nederland organiseerde Plan vorig jaar een goed bezochte fototentoonstelling met beelden en verhalen uit Thailand: 'This is me'. De tentoonstelling wist op locaties in binnen- en buitenland, waaronder het ministerie van Buitenlandse Zaken, aan een divers publiek de problematiek rondom seksuele uitbuiting van kinderen in Thailand over te brengen. Tot slot zijn ook de activiteiten van Plan en ECPAT in Brazilië tijdens het carnaval in Salvador de Bahia in diverse media verslagen. Dat gaf een goed beeld hoe de Down-to-Zero-alliantie inspeelt op de verhoogde kwetsbaarheid van kinderen tijdens grote evenementen en festiviteiten.

VREDE, VROUWEN EN VEILIGHEID IN ZUID-SUDAN

Na vijf jaar conflict verlangen de vrouwen, meisjes, mannen en jongens in Zuid-Sudan naar vrede. Het langdurig geweld heeft 7 miljoen mensen afhankelijk gemaakt van externe hulp om in hun dagelijks levensonderhoud te voorzien. Een enorm aantal.

In september 2018 tekenden de strijdende partijen in Zuid-Sudan een vredesverdrag. Het officiële einde van een oorlog die sinds december 2013 meer dan 400.000 levens kostte en 4 miljoen mensen verdreef van huis en haard. De oorlog had grote gevolgen voor meisjes en jonge vrouwen die opgroeien in Zuid-Sudan. Schending van mensenrechten, seksueel geweld, kindhuwelijken en rekrutering van kindsoldaten waren niet ongewoon. Maar de meisjes en vrouwen uit Zuid-Sudan zijn niet alleen slachtoffer. Zij spelen een sleutelrol bij de vredesopbouw en ze claimen gelijke rechten en kansen.

Zo ook Madeline Hikisa (58) uit Torit. Zij is de eerste vrouwelijke chieft in de geschiedenis van Zuid-Sudan. Zij heeft politiek-bestuurlijke en rechtsprekende functies en stelt andere, ondergeschikte chiefs in de regio aan. Madeline maakt de weg vrij voor andere vrouwen en meisjes in Zuid-Sudan om in dit soort belangrijke posities bij te dragen aan gendergelijkheid en vredesopbouw in het land.

Madeline Hikisa en andere meisjes en vrouwen die aan gendergelijkheid en vredesopbouw werken in Zuid-Sudan worden ondersteund door de Women and Girls for Change Alliantie (WG4C). Plan International Nederland is penvoerder (aanspreekpunt) van deze samenwerking waarvan PAX, HealthNet TPO en STAD deel uitmaken. Het programma wordt gefinancierd door de Nederlandse overheid onder het programma Vrouwen, Vrede en Veiligheid dat zijn oorsprong vindt in resolutie 1325 van de VN Veiligheidsraad.

De WG4C-Alliantie ondersteunt meisjes, vrouwen én hun omgeving zodat zij zich veilig voelen, gelijke rechten en kansen kunnen claimen en een betekenisvolle rol hebben in beslissingsfora en bij de vredesopbouw. De alliantie organiseert op nationaal niveau vrouwenbewegingen en vredescomités. Door het conflict zijn veel mensen getraumatiseerd of getroffen door gendergerelateerd geweld. De alliantie zorgt via sociale vangnetten in de community's voor psychosociale hulp. De alliantie promoot gendergelijkheid met behulp van pleitbezorgers voor de genderzaak, onder wie mannen en adolescenten die als rolmodel dienen. Ook promoot de alliantie het belang van vrouwelijk leiderschap in de lokale rechtspraak (de zogenaamde traditionele tribunalen). Dit maakt het makkelijker voor meisjes en vrouwen om hun rechten te claimen. Daarnaast leert de alliantie jongeren die in hun leven weinig vrede hebben gezien, hoe zij op vreedzame en gelijkwaardige manier met elkaar om kunnen gaan, ongeacht gender en afkomst.

WASH-SDG-Consortium

In juli 2017 startte het programma van het WASH-SDG-Consortium dat bestaat uit Plan International Nederland, SNV en de WASH Alliance International.

Tot 2022 willen de partners met het programma:

- 450.000 mensen toegang verschaffen tot veilig drinkwater;
- 2 miljoen mensen toegang verschaffen tot duurzame sanitatie;
- de hygiëne van 1,6 miljoen mensen verbeteren.

Plan Internationaal Nederland voert het programma uit in Ethiopië, Uganda, Zambia, Indonesië en Nepal. Inmiddels zijn assessments afgerond op het gebied van onder meer gender, sociale inclusie en kwetsbaarheid vanwege klimaatverandering. Afgelopen jaar zijn alle Plan-kantoren en hun partners/overheden getraind om de Gender and WASH Monitoring Tool (GWMT) te gebruiken die meet hoe de geplande activiteiten bijdragen aan gendertransformatie en dus meer gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Voor Plan gaat het doel van dit WASH-programma verder dan alleen toegang tot water en sanitatie en hygiëneverbetering. Via het programma wil Plan ook bijdragen aan eerlijkere verdeling van huishoudelijke taken zoals water halen of wc's schoonmaken, WASH-taken in de community zoals putten slaan of afval opruimen op de markt, een evenwichtiger besluitvorming over WASH-faciliteiten en meer vrouwen in leiderschapsposities op het gebied van WASH (WASH-comités et cetera). De implementatie van het WASH-SDG-programma loopt goed en biedt Plan de perfecte mogelijkheid om de innovatieve *gender transformative* aanpak uit te rollen.

3.1.2. Lobby in Nederland

Plan International Nederland nam in verslagjaar 2019 deel aan consultaties rondom de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken gefocust op Buitenlandse Handel & Ontwikkelingssamenwerking. Dat deden wij grotendeels als onderdeel van verschillende allianties zoals brancheorganisatie Partos en de SRGR+ lobbygroep. Op deze manier hebben wij succesvol aangestuurd op meer budget voor het tegengaan van kindhuwelijken en meisjesbesnijdenis.

Daarnaast heeft Plan International Nederland in verschillende verbanden, waaronder met Partos, gewerkt aan een reactie op de Nederlandse overheidsbegroting. Hierin stelt Plan aan de orde dat het kabinet de 0,7%-norm (besteding van 0,7% van het Bruto Nationaal Product aan ontwikkelingshulp) in de huidige kabinetsperiode niet haalt. Ook de krimpende ruimte voor het maatschappelijk middenveld was een belangrijk thema in de reactie, omdat dit wel genoemd werd in de begroting maar er geen budgettaire consequenties aan zijn verbonden.

Intern richtte Plan International Nederland zich in verslagjaar 2019 op de lobby position papers en factsheets voor onze verschillende focusthema's. Hierin staan Plan's interne prioriteiten en focus ten aanzien van de overheid. Het beleidskader voor de strategische partnerschappen was in de laatste helft van verslagjaar een belangrijk thema. Plan zette zich alleen en met partners als Partos en WO=MEN in om het belang van de bestrijding van kindhuwelijken, tienerzwangerschappen en seksuele exploitatie van kinderen en jongeren op de agenda van het ministerie van Buitenlandse Zaken te houden voor de periode 2021-2025.

Jongerenlobby Girls Rights Watch

De Girls Rights Watch (GRW) van Plan International Nederland is een enthousiaste groep van zeventien jonge vrijwilligers (18 tot 26 jaar), die indirect invloed uitoefenen op Nederlandse beleidsmakers. Ook onderhouden zij contacten met Nederlandse politieke jongerenorganisaties en met de jongerenvertegenwoordigers van de VN en UNESCO. De samenstelling van de groep wisselt ieder jaar.

Ook afgelopen jaar liet de GRW weer flink van zich horen. Wereldmeisjesdag stond in het teken van 'Girls get equal' en de girl takeovers. Hierbij namen leden van de GRW de functie van onder andere de voorzitter van de Eerste Kamer, de minister van Defensie, de Kinderombudsman en de Director Sustainability van Coca Cola Nederland voor een dag over. Een ander groot project was de actie 'Betaal de Nederlandse vrouw wat ze verdient' met onder andere het Manifest Gelijke Beloning en een petitie. Deze petitie, ondertekend door 807 mensen, werd aangeboden aan de Tweede Kamercommissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

3.1.3. Nieuwe vormen van humanitaire hulp

Waar de eerste jaren vooral gebouwd werd aan het humanitaire portfolio van Plan International Nederland is afgelopen jaar steeds meer focus gekomen op de kernthema's:

- kindbescherming en onderwijs in humanitaire situaties (*Child Protection in Emergencies en education in emergencies*);
- *Cash Voucher Assistance* (beneficiaries ontvangen een bedrag zodat ze zelf de producten of diensten kunnen inkopen die ze nodig hebben);
- *Sexual and Gender Based Violence*.

In alle noodhulpprogramma's die Plan International Nederland ondersteunt komen deze thema's terug. Voorbeelden zijn Venezolaanse migranten in Colombia, slachtoffers van de aardbeving in Sulawesi en inwoners die getroffen zijn door het dagelijkse geweld in de Centraal Afrikaanse Republiek.

Naast de snelle interventies om directe hulp te verlenen tijdens noodsituaties ontwikkelt Plan International Nederland samen met het kantoor in Zweden een programma gericht op psychosociale hulp en *life skills* voor adolescente meisjes in noodsituaties. Deze meisjes krijgen de vaardigheden en kennis die ze nodig hebben om te overleven en zich voor te bereiden op en te beschermen tijdens rampen. Zo kunnen ze ook hun naasten beter beschermen. Dit programma bouwt voort op het *Champions of Change*-programma dat in Zuid-Sudan wordt uitgevoerd.

Daarnaast is Plan bezig met het ontwikkelen van een module gericht op het tegengaan van kindhuwelijken tijdens rampen en conflicten omdat juist dan het aantal kindhuwelijken blijkt te stijgen.

Plan is ook actief aan het innoveren in de humanitaire programmering. De humanitaire noden door natuurrampen en conflicten in de wereld zijn immens en budgetten zijn ontoereikend om alle mensen in nood te bereiken. Innovaties kunnen ervoor zorgen dat we Plan met de beschikbare middelen meer mensen bereikt. Het digital cash-programma (digitale tegoedbonnen) in Zuid-Sudan is met succes uitgevoerd en de geleerde lessen worden meegenomen in andere programma's in bijvoorbeeld de Centraal Afrikaanse Republiek en op Sulawesi. Plan International Nederland werkt komend jaar nauw samen met het hoofdkantoor van Plan International aan enkele innovatieve projecten.

3.1.4. Resultaatmeting

Resultaatmeting is een onmisbaar onderdeel van het werk van Plan International Nederland. Door de projecten en programma's zorgvuldig te plannen, te monitoren en te evalueren kan Plan deze indien nodig tijdig bijsturen. Ook leert Plan welke strategieën en interventies in welke context het beste werken, kan de organisatie deze toepassen in toekomstige programma's en worden sponsors geïnformeerd over de resultaten.

Afgelopen jaar is geïnvesteerd in het versterken van Plan's capaciteit op het gebied van *Outcome Harvesting*, een kwalitatieve methodiek waarbij zichtbare veranderingen worden geanalyseerd. Deze methodiek wordt onder andere gebruikt door de Girls Advocacy Alliance (GAA) om een zo objectief mogelijk beeld te krijgen van veranderingen in beleid, opvattingen en gedragingen van belangrijke stakeholders en van de bijdrage die het programma daaraan heeft geleverd. Zo bleek tijdens de halfjaarlijkse *Outcome Harvesting meetings* van de GAA in onder andere Ghana en Liberia dat traditionele leiders hun opvattingen eerder bijstellen als andere traditionele leiders dit ook doen. Binnen de programma's in die landen zet Plan nu dan ook meer in op progressieve, inspirerende leiders en het bijeen brengen van groepen leiders in plaats van de eerdere individuele benadering.

Ook werkte Plan hard aan het verder integreren van het digitale monitoring- en evaluatiesysteem binnen Plan International Nederland. Bijna alle projecten en programma's zijn ingevoerd in het systeem, waardoor Plan digitaal inzicht heeft in de voortgang van projecten. Deze projecten en programma's worden elk kwartaal gepubliceerd in IATI, het International Aid Transparency Initiative, de standaard voor transparantie op het gebied van financiën en resultaten in de ontwikkelingssector. Iedereen kan via deze standaard alle projecten en programma's van Plan International Nederland online inzien via de d-portal.

3.1.5. Kennisoverdracht en duurzaam kennismanagement

Leersessie Internationale Programma's

Plan International Nederland organiseert regelmatig leersessies over onderwerpen die van belang zijn voor het programmateam. Het doel is te leren van programma's en de organisatie. De leersessies worden druk bezocht en de gedocumenteerde leerpunten zijn toegankelijk voor alle medewerkers. Afgelopen jaar vonden vier sessies plaats, onder meer over de relatie tussen Plan International Nederland en de landenkantoren en het opzetten van grote programma's die in meerdere landen lopen.

Skills and Opportunities for Youth Employment and Entrepreneurship

De focus van het thema Youth Economic Empowerment (YEE) is in de loop van afgelopen jaar concreter geworden door de nadruk te leggen op werkgelegenheid voor jongeren. Daarmee wordt binnen Plan inmiddels gesproken over *Skills and Opportunities for Youth Employment and Entrepreneurship (SOYEE)* in plaats van YEE. SOYEE is een van de zes expertgebieden (Areas of Global Distinctiveness) waarmee Plan International zich profileert in de internationale strategie.

Plan International Nederland neemt binnen de wereldwijde Plan-organisatie, samen met Plan in Azië en in Australië, het voortouw op het gebied van kennisuitwisseling en capaciteitsopbouw met betrekking tot dit thema. Het netwerk van bijna tweehonderd Plan-experts is verspreid over 68 landen en deelt kennis, ervaringen en voorbeelden van succesvolle programma's via online platforms en webinars. Daarmee wil Plan vernieuwing versnellen. Daarnaast worden er digitale tools ontwikkeld binnen SOYEE-projecten, die de schaal van projecten kunnen vergroten en de effectiviteit kunnen verbeteren.

Capaciteitsopbouwlanden

Plan International Nederland heeft drie landenkantoren gekozen voor capaciteitsopbouw: Mozambique, Sierra Leone en Liberia. Plan bevindt zich in deze drie landen in een proces van organisatieverandering om de internationale strategie goed te kunnen implementeren en de focus op meisjesrechten in de praktijk te brengen. Sterke landenkantoren zijn van groot belang voor een grotere impact van programma's.

In Mozambique pleitte Plan voor het bevorderen van Menstrual Hygiene Management op scholen en verstrekke daar ook middelen voor. Als dat project slaagt, intensificeert Plan deze activiteiten en schaaft het project op. Daarnaast droeg Plan bij aan de respons op de cycloon IDAI voor het versterken van het Disaster Response Management.

In Liberia droeg Plan International Nederland bij aan de ontwikkeling van een plan voor het kantoor, met als doel om volgens de internationale strategie tot 2022 nog meer meisjes te bereiken.

3.2. Onderzoek: het effect van kindsponsoring

Afgelopen jaar zijn de resultaten van kindsponsoring onderzocht. Hoe vinden de sponsorkinderen en hun omgeving dat het gaat? Wat gaat er goed en wat kan er beter?

In totaal bereiken de sponsors met hun steun wereldwijd ruim 18 miljoen meisjes en 16 miljoen jongens. Door een kind te sponsoren, draag je niet alleen bij aan betere levensomstandigheden en toekomstkansen van één kind, maar aan een beter leven voor alle kinderen en hun families in de community. Elk jaar krijgen alle 1,2 miljoen sponsorkinderen en hun familie bezoek van Plan-medewerkers om hun ervaringen met ons sponsorprogramma te bespreken.

Sinds 2006 zijn deze interviews – 12 miljoen in totaal – vastgelegd. Om inzicht te krijgen in wat het effect is van kindsponsoring heeft Plan International de RMIT University uit Melbourne opdracht gegeven om deze data te analyseren. De resultaten zijn verzameld in een uitgebreid rapport, dat een goede indruk geeft van de invloed die kindsponsoring heeft op het leven van de gesponsorde kinderen. Zo zijn er veel positieve effecten aangetoond en zijn een aantal punten naar voren gekomen waar Plan graag verbetering in willen aanbrengen. Ook ziet de organisatie dit onderzoek als een startpunt voor verder onderzoek. Zo wil Plan in de toekomst onder andere de data uit haar community's kunnen vergelijken met community's waar Plan niet werkzaam is in plaats van algemene data van de Wereldbank te hanteren. Op deze manier kan Plan nog meer inzicht verkrijgen in het effect van kindsponsoring op de community's.

Vaker en langer naar school

Meisjes en jongens gaan vaker naar school in community's waar Plan International sponsorprogramma's heeft. Bovendien helpt het sponsorschap in conflictsituaties om kinderen op school te houden. En hoe eerder het sponsoren start, hoe langer een kind naar school blijft gaan. Het aantal meisjes en jongens dat naar school gaat, stijgt met elk jaar dat Plan in een community werkt. Dit geldt ook voor toegang tot water en sanitatie: sponsoring verbetert dit en hoe langer Plan actief is in de community, hoe beter de toegang.

Gezonder en gelukkiger

Het persoonlijke contact tussen sponsors en de sponsorkinderen levert een grote positieve bijdrage aan het leven van het sponsorkind. Sponsorkinderen die brieven ontvangen van hun sponsors vertellen dat ze zich gezonder, gelukkiger en zelfverzekerder voelen. Gesponsorde meisjes en jongens hebben ook vaker een geboortebewijs. Dit geboortebewijs speelt een grote rol bij het beschermen van meisjes tegen een kindhuwelijk of kinderhandel. Ook zorgt het voor betere toegang tot onderwijs, gezondheidszorg en juridische bescherming.

Verbetering aanbrengen

Plan stelt met de grootst mogelijke zorg projecten en programma's samen om het leven van sponsorkinderen, maar ook dat van hun families en community's blijvend te verbeteren. Dit is niet altijd eenvoudig. Plan werkt in gebieden waar de organisatie vaak voor grote uitdagingen staat, waar veel armoede voorkomt, waar sprake is van diepgewortelde culturele tradities en conflicten. Verandering kost dus tijd en het effect van het werk is soms pas op langere termijn zichtbaar. Er zijn een aantal punten uit het onderzoek naar voren gekomen waar Plan graag verbetering in willen aanbrengen en die verder onderzoek vragen. Een vergelijking met community's waar Plan niet actief is kan meer inzicht bieden.

Duur en kwaliteit van het onderwijs

Na hun 10e is de kans groter dat sponsorkinderen minder vaak of niet meer naar school gaan. Plan wil kinderen aanmoedigen om niet alleen naar school te gaan, maar ook om hun school af te maken. Gelukkig ziet de organisatie dat een groot percentage van de kinderen naar school gaat, maar Plan heeft nog te weinig zicht op de kwaliteit van het onderwijs. Daarom wil Plan verder onderzoek doen om te kijken of de kinderen de benodigde kennis opdoen.

Meer programma's creëren voor tieners

Tot de leeftijd van 14 jaar heeft het werk van Plan International een gunstig effect op de armoede van sponsorkinderen, daarna wordt dit effect minder groot. Op basis van de huidige data heeft de organisatie geen inzicht of kinderen ouder dan 14 jaar in het algemeen minder naar school gaan. Desalniettemin wil Plan meer programma's creëren voor tieners zodat de impact ook op latere leeftijd doorwerkt en meer kinderen zich uiteindelijk uit de armoede kunnen losmaken.

Onderzoek naar verschillen en kinderen met een handicap

Gesponsorde kinderen zijn over het algemeen gezonder dan niet-gesponsorde kinderen. Bij gesponsorde kinderen zijn er minder ziektemeldingen dan bij andere kinderen uit de community. Dit effect geldt in iets mindere mate voor meisjes. Dit zou niet moeten verschillen omdat de hele community profiteert van de Plan-projecten en niet alleen de sponsorkinderen. Plan wil dan ook verder uitzoeken hoe dit verschil kan ontstaan. Wat ook opviel in het onderzoek is dat kinderen met een handicap nauwelijks voorkomen onder gesponsorde kinderen. Omdat sponsorkinderen met een handicap extra kwetsbaar zijn, is het belangrijk dat Plan meer aandacht aan hen besteedt in de sponsorprogramma's.

Waardevolle informatie

Plan International is blij om aangetoond te zien dat kindsponsoring veel positieve effecten heeft. Bovendien levert dit onderzoek waardevolle informatie en nuttige data op waar de organisatie mee aan de slag gaat. Plan wil haar projecten en programma's verbeteren en deze nog beter afstemmen op de behoeftes van de kinderen, hun familie en community. Hun belang staat voorop. Zo kan Plan zich nog beter blijven inzetten voor gelijke kansen voor meisjes en jongens, projecten uitvoeren op het gebied van onderwijs, werk en, WASH (water, sanitatie, hygiëne) en meisjes de extra aandacht geven die ze nodig hebben. Door te investeren in meisjes, hun families en community's, wordt de vicieuze cirkel van armoede en discriminatie doorbroken. Plan luistert naar hen, komt voor ze op en ondersteunt hen bij het inzetten van hun krachten en talenten. Altijd met als doel om hun levens blijvend te verbeteren.

3.3. Resultaten particuliere fondsenwerving: acquisitie en behoud van sponsors

Het aantal structurele kindspendors daalde in het afgelopen jaar verder. Een deel van deze daling wordt verklaard door een relatief hogere gemiddelde leeftijd van de kindspendors. Het aantal projectspendors daarentegen is licht gestegen. Het doel van tenminste 100.000 particuliere sponsors is nagenoeg gerealiseerd in het afgelopen jaar.

In aantallen is dit als volgt terug te zien:

	Werkelijk FY19	Verschil t.o.v. FY18 in %	Werkelijk FY18
Totaal aantal gesponsorde kinderen	52.653 (van wie 435 nieuw)	- 7,1%	56.668 (van wie 742 nieuw)
Aantal kindspendors	44.946	-7,1%	48.400
Aantal projectspendors	43.164	0,3%	43.053
Totaal structurele sponsors	88.110	- 3,7	91.453
Aantal eenmalige sponsors	9.159	- 46%	16.936
Totaal aantal sponsors	97.269	-10%	108.389

Vertaald naar inkomsten geeft dit het volgende beeld:

	Werkelijk FY19	Begroting FY19	Verschil t.o.v. begroting	Werkelijk FY18
Inkomsten kindspensoring	€ 15.364.000	€ 15.232.000	0,9%	€ 16.712.000
Inkomsten projectspensoring structureel	€ 3.895.000	€ 4.116.000	-5%	€ 3.804.000
Inkomsten projectspensoring eenmalig	€ 653.000	€ 1.275.000	- 48,8%	€ 794.000

Om de wensen en verwachtingen van sponsors te kennen, vindt Plan het onder andere belangrijk om ook persoonlijk contact met hen te onderhouden. Vorig jaar organiseerde Plan daarom een zogenaamde 'donateursarena'. Een bijeenkomst waarin een kleine groep kindspendors met Plan-collega's deelde waarover zij tevreden en minder tevreden zijn. Een dergelijke bijeenkomst geeft Plan beter inzicht in de belevingswereld van sponsors en van zaken waar zij belang aan hechten. Zo leerde Plan bijvoorbeeld wat barrières zijn om met sponsorkinderen te schrijven, of dat sponsors het toewijzen van een nieuw sponsorkind soms als een verrassing ervaren. Iets waarover Plan dus voortaan beter kan communiceren. Daarnaast spande Plan zich vorig jaar op verschillende andere gebieden in om sponsors een positieve ervaring te geven. Denk aan een persoonlijker welkom, een verbeterd informatiepakket voor kindspendors, maar ook het optimaliseren van de opzegmogelijkheid. Vanaf volgend jaar verwacht de organisatie dat de resultaten daarvan merkbaar zullen worden. Bovendien zijn aan het eind van het jaar marktverkenningen opgestart op zoek naar mogelijkheden om de inkomsten uit particuliere sponsoring in de komende jaren op peil te houden.

3.3.1. Fondsenwervende publieksacties

Het afgelopen jaar zijn onder andere de volgende publieksacties uitgevoerd:

Schaatsen voor Water

Aan de 18e editie van de bekende scholierenactie Schaatsen voor Water (sinds 1989 georganiseerd) namen 6.966 leerlingen van 102 scholen deel. Op bijna alle scholen werden gastlessen gegeven over waterprojecten. De opbrengst was ruim € 198.000. Met dit geld worden voorzieningen voor schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen op scholen in Ethiopië gebouwd.

Plan International besloot om na de achttiende editie te stoppen met deze basisscholenactie. Hoewel leerlingen elk jaar enthousiast de schaatsen aantrokken voor hun leeftijdgenoten aan de andere kant van de wereld, nam het animo vanuit de basisscholen en daarmee de inkomsten de laatste jaren af. Met alle steun door de jaren heen kregen veel kinderen toegang tot veilig drinkwater en goede sanitaire voorzieningen. Plan is de scholen zeer erkentelijk voor hun deelname in de afgelopen jaren en heeft hen door middel van een brief bedankt voor de fijne en vaak intensieve samenwerking.

Kom in Actie

Afgelopen jaar startte Plan International Nederland met een 'Kom in Actie-website' voor iedereen die maar mee wil doen: www.voorplan.nl. Dit is een platform om met een eigen actie online geld in te zamelen voor Plan-projecten. Het initiatief is onder de aandacht gebracht op www.planinternational.nl, in nieuwsbrieven, het Girls first magazine en via social media. Een actie kan bestaan uit het organiseren van een hoge-hakkenrace tegen kindhuwelijken, een kofferbaksale of een buurtbarbecue, maar mensen kunnen bijvoorbeeld ook aan familie en vrienden als verjaardagscadeau een donatie vragen en zo geld inzamelen voor meisjesprojecten. Vorig jaar werden vooral actiematerialen ontwikkeld per project zoals inhoudelijke presentaties en Q&A's. Iedereen die een actie start, kan deze presentaties gebruiken om aan sponsors uitleg te geven over het project waarvoor hij of zij geld werft. Groepen kunnen een vrijwillige spreker aanvragen. De sprekers zijn speciaal hiervoor geworven en getraind. Komend jaar kan het team zich volledig richten op hogere opbrengsten van Kom in Actie dan de € 20.000 van afgelopen jaar.

Cycle for Plan

Afgelopen jaar vonden drie edities plaats met in totaal 47 deelnemers. In oktober 2018 ontmoetten 14 deelnemers de lokale bevolking in Vietnam, in januari 2019 reisden 15 enthousiastelingen onder andere langs koffieplantages in Guatemala en in juni 2019 fietsen 18 deelnemers over de dirt roads in Malawi. De geboekte opbrengsten in het verslagjaar waren € 309.000, lager dan begroot. In tegenstelling tot de plannen heeft er in het verslagjaar ook geen business edition plaatsgevonden. Daar tegenover staat dat alle deelnemers ambassadeurs voor Plan zijn geworden. Zonder uitzondering ontdekten zij een prachtig land, verbaasden velen zichzelf op sportief gebied en zagen zij met eigen ogen welk verschil de projecten van Plan maken voor de kinderen en jongeren daar. Voor 2019-2020 zijn in alle continenten twee reizen per jaar voorzien. Alle focus komt dan ook te liggen op het nog breder bekendmaken van de Cycle for Plan, via andere (media)kanalen en partnerships met andere merken. Daarmee hoopt Plan meer deelnemers te werven. Daarnaast is in augustus 2019 voor het eerst de Cycle for Plan-The Get-together gepland, dé jaarlijkse ride voor nieuwe, huidige en oud-deelnemers.

La League

Plan International Nederland werkt sinds 2017 samen met Johan Cruyff Foundation (JCF), Women Win, Plan Brazilië en Plan Nicaragua voor La league, waarbij de expertise van alle organisaties wordt ingezet om kindhuwelijken en tienerzwangerschappen tegen te gaan. Alle partijen werken nauw samen op het gebied van ontwikkeling en uitvoering. Een pilot van La League loopt in totaal in dertig community's in Nicaragua en Brazilië. Zo'n 600 meiden zijn versterkt in hun life skills en leiderschap. Ook 300 jongens en

300 vaders waren intensief betrokken. Bovendien zijn 100 meisjes intensief begeleid om zelfstandig een inkomen te genereren of een baan te vinden. Het succes van de verschillende interventies gecombineerd met voetbal, de betrokkenheid van de vaders, andere mannelijke rolmodellen en die van de community's, is duidelijk zichtbaar. Dat blijkt ook uit deze [korte film](#).

In 2019 vond voor het eerst een fondsenwervend event in Nederland plaats: #TeamLaLeague. 41 speelsters uit de Eredivisie en 254 jonge fanatieke voetbalmeiden zamelden honderd dagen lang zo veel mogelijk geld in voor de La League-projecten in Brazilië en Nicaragua. In totaal is er een geweldig bedrag van € 56.815 opgehaald.

Naast de steun van UEFA heeft La league nu, in samenwerking met Plan International Frankrijk, twee nieuwe supporters gevonden: Chanel en de Fondation Pierre Bellon.

Return to Sender

Al sinds 2006 zet Katja Schuurman zich met haar sociale onderneming Return to Sender in voor vrouwen in ontwikkelingslanden. Sinds september 2017 werken Return to Sender en Plan International Nederland samen om armoede duurzaam te bestrijden. Vorig jaar investeerde Return to Sender een deel van haar winst in projecten van Plan in Kenia. In dit land wordt 1 op de 5 meisjes moeder voor haar 18e, waardoor haar kans op een opleiding en een baan is verkleind. In het kader van een van de projecten die Return to Sender steunt hebben in het afgelopen jaar twintig meisjes een beroepsopleiding gevolgd en zeventien anderen zitten weer op de middelbare school om deze alsnog af te ronden. Doel is dat ze economisch onafhankelijk worden. Het project wordt vervolgd, net als de samenwerking tussen Return to Sender en Plan International Nederland.

3.3.2. Innovatie in fondsenwerving, marketing en communicatie

Innovatie is essentieel om de ambitieuze doelstellingen van Plan International met betrekking tot meisjes en jonge vrouwen te realiseren. De wereld om ons heen verandert en innoveert continu en daar wil de organisatie in meegaan. Dat geldt ook voor het cluster communicatie, marketing & fondsenwerving en klantcontact. In het verslagjaar heeft Plan het beleid na een aantal jaren experimenteren met 'disruptive innovatie' gewijzigd in een aanpak die meer gericht is op innovatie binnen de core business activiteiten. Een van de activiteiten die daaruit in het verslagjaar voortkwamen was een succesvolle Innovatiedag voor medewerkers van alle afdelingen. Onderwerpen waren onder meer het nut van block chain in de ontwikkelingssamenwerking, leren denken buiten je eigen normen en hoe een organisatie als Plan kunstmatige intelligentie en big data slim kan inzetten. Vanaf het verslagjaar worden alle medewerkers meer dan voorheen uitgenodigd om binnen hun eigen vakgebied initiatieven te nemen tot innovaties die het dagelijkse werk makkelijker of beter maken.

3.4. Resultaten communicatie

Afgelopen jaar was er sprake van een naamsverandering: Plan Nederland werd Plan International Nederland, waarbij het roze logo werd ingewisseld voor het blauwe logo van de internationale organisatie, in combinatie met de tagline Girls first.

Op deze wijze maakt de organisatie duidelijker dan voorheen kenbaar dat er een grote internationale organisatie achterstaat die zich inzet voor gelijke rechten van meisjes en jongens en voor een betere toekomst voor kinderen en jongeren in de wereld. Vorig jaar hebben de Nederlandse en de internationale organisatie hun gezamenlijke aanpak onder meer uitgedragen door middel van de wereldwijde campagne Girls Get Equal.

3.4.1. Naamsbekendheid en publieksvertrouwen

		FY19		FY18
	Werkelijk	Begroot	Verschil t.o.v. begroting	Werkelijk
Naamsbekendheid en publieksvertrouwen				
Algemene bekendheid als doel voor kinderen	33%	40%	-17,5%	38%
Bekendheid als doel voor kinderen onder doelgroep (moeders)	53%	n.v.t.	n.v.t.	38%
Algemene bekendheid als doel voor meisjes	8%	13%	-38%	8%
Bekendheid als doel voor meisjes onder doelgroep (moeders)	11%	n.v.t.	n.v.t.	8%
Publieksvertrouwen				
% Nederlanders dat Plan betrouwbaar vindt	43%	43%	0	40%
% onder doelgroep (moeders) dat Plan betrouwbaar vindt	48%	n.v.t.	n.v.t.	40%

Onderzoek uitgevoerd door Motivaction, juni 2019

Het is het afgelopen jaar niet gelukt de bekendheid van Plan International Nederland onder het algemeen publiek te verhogen. Onder de doelgroep 'moeders' (vrouwen 30+ met kinderen tussen de nul en 14 jaar) is dat wel gelukt. Ook het vertrouwen in Plan is met enkele procenten gestegen.

Aan het begin van het nieuwe jaar is een bezinning op de inzet van communicatiemiddelen en -kanalen gepland.

3.4.2. Communicatiecampagnes

Hieronder volgt een beknopt overzicht van deze andere campagnes en communicatie-activiteiten:

Petitie tegen meisjeshandel in Nepal

Om meisjeshandel in Nepal te stoppen - het gaat om meer dan 8.000 meisjes die hiervan elk jaar slachtoffer zijn - startte Plan in de zomer van 2018 in meerdere landen tegelijk een petitie. De campagne was het initiatief van een groep jongeren die door Plan worden begeleid en ondersteund. In totaal tekenden 46.013 mensen de petitie, omdat zij vinden dat dit geweld tegen meisjes moet stoppen. Zo'n 10.000 ondertekenaars kwamen uit Nederland, de rest uit Engeland, Spanje en Australië. Plan heeft er in Nederland via Facebook-advertenties, een campagnefilm, achtergrondverhalen, een campagnepagina en een dossier Kinderhandel in totaal meer dan 370.000 mensen mee bereikt. Eind juli 2018 overhandigden de Nepalese Plan-jongerenactivisten Sarita (toen 15) en Sabina (toen 17) de handtekeningen aan hun burgemeester. De burgemeester maakte geld vrij voor grootschalige bewustwordingscampagnes die

bestaan uit workshops op scholen, radiospotjes en straattheater waardoor meisjes (en hun ouders) leren over de risico's van mensenhandel en wat ze kunnen doen om zichzelf ertegen te beschermen. De jongerenactivisten zijn nog niet klaar, ze trekken verder naar andere regio's en vervolgens richting de nationale regering. Het einddoel: lokale en landelijke wetten die meisjes beschermen tegen mensenhandel, plus goede hulpverlening voor de slachtoffers.

Wereldmeisjesdag 2018 - #GirlsGetEqual

Sinds de Verenigde Naties in 2012 na uitgebreide lobby door Plan International 11 oktober officieel uitroepen tot Wereldmeisjesdag, vraagt Plan op die dag jaarlijks nog eens extra aandacht voor gelijke rechten en kansen voor meisjes en jonge vrouwen wereldwijd.

In de week van 11 oktober 2018 namen duizend meisjes in meer dan zeventig landen symbolisch belangrijke posities over. Ze waren voor één dag bijvoorbeeld vice-president van Uganda of CEO van Ethiopian Airlines. In Nederland vervingen zij de voorzitter van de Eerste Kamer Ankie Broekers, minister van Defensie Ank Bijleveld, Kinderombudsman Margrite Kalverboer en directeur van Coca Cola, Therese Noorlander. De takeovers waren onderdeel van de bredere publiekscampagne #GirlsGetEqual. De campagne kreeg veel aandacht in de Nederlandse media zoals het magazine Vrouw, Metro, Amayzine, Linda Nieuws, 7Days, Opzij, Panorama, Marie-Claire, Koffietijd, WNL op Zondag en RTL Live.

Eye opener over meisjesbesnijdenis

Op 6 februari 2019, internationale Zero Tolerance Day tegen meisjesbesnijdenis, lanceerde Plan International Nederland een zeer in het oog springende, confronterende video. De kijker van de video ziet hierbij de reactie van een aantal mensen die een meisjesbesnijdenis op het scherm zien zonder dat de kijker het beeld zelf onder ogen krijgt. Onder anderen Kim Feenstra en Moïse Trustfull verleenden hun steun aan de campagne en geven in de video hun reactie op de beelden van meisjes. Behalve de campagne 'Ik sluit mijn ogen niet voor meisjesbesnijdenis' was Plan International Nederland ook medeorganisator van de conferentie 'Verandering door Verbinding' op 6 februari 2019; een samenwerkingsverband tussen Amref Flying Doctors, Defence for Children-ECPAT Nederland, Federatie Somalische Associaties Nederland (FSAN), Pharos expertisecentrum gezondheidsverschillen en Plan International Nederland. Met een bereik van ruim 1,4 miljoen, ruim 20.000 bezoeken aan de website en een interview van twee pagina's met Moïse Trustfull in de Telegraaf Vrouw kan deze awarenesscampagne een succes worden genoemd.

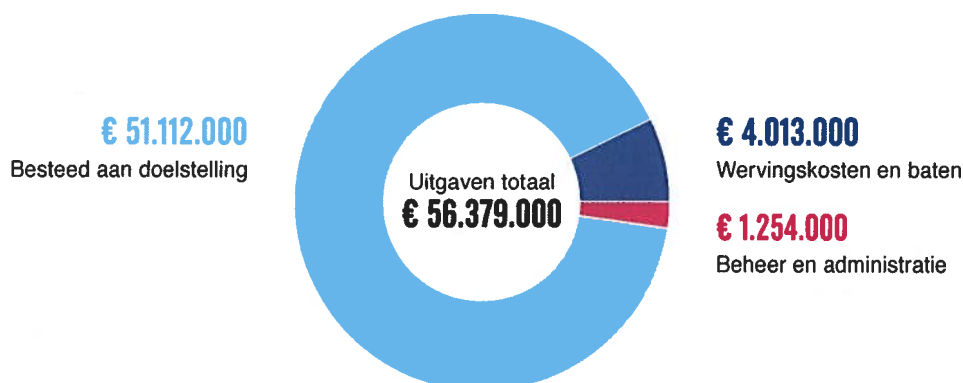
3.5. Financiële resultaten

De totale baten zijn 2,3% (€ 1,3 mln.) hoger dan begroot. Dit komt voornamelijk door hogere baten uit subsidies van overheden en giften. Daar tegenover staan lagere baten van corporate partners en particulieren. Bovendien kon Plan de begrote inkomsten uit nieuwe vormen van fondsenwerving en acties (€ 0,5 mln.) niet realiseren. In vergelijking met het vorige verslagjaar zijn de totale baten met 7,9% gestegen (€ 4,1 mln.). De belangrijkste verklaring hiervoor zijn de gerealiseerde subsidiebaten in combinatie met de lagere baten van particulieren.

Zie voor de volledige jaarrekening van Plan International Nederland <https://www.planinternational.nl/over-plan/jaarverslag-2018-2019>

3.5.1. Uitgaven

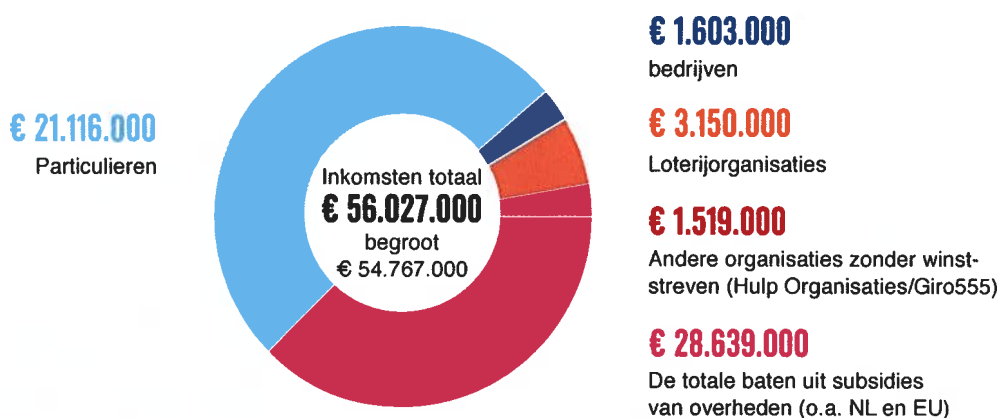
Plan International Nederland stelt ontvangen gelden zo snel mogelijk ter beschikking aan de doelstelling. 90,7 % van de totale uitgaven zijn in het verslagjaar besteed aan de doelstelling. 7,2% werd besteed aan wervingskosten en 2,2 % aan beheerskosten. Plan past bij de toerekening voor kosten van beheer en administratie Richtlijn RJ 650 toe.

3.5.2. Inkomsten

Plan International is in staat om programma's en projecten uit te voeren in een groot aantal landen door middel van kindsponsoring. Het geld dat de kindsponsors inbrengen wordt besteed aan projecten waarvan alle kinderen en hun ouders in de community profiteren. Zo draagt een kindsponsor niet alleen bij aan betere levensomstandigheden en toekomstkansen van één kind, maar aan een beter leven voor alle kinderen en hun families in de community. Plan International zorgt voor bescherming, veilig drinkwater, goede gezondheidszorg en goed onderwijs. Daarnaast besteedt de organisatie bij al haar projecten aandacht aan bewustwording van en gelijke rechten en kansen voor meisjes. Via het sponsorkind blijft de sponsor op de hoogte van wat er met de bijdragen gebeurt en is te zien wat de impact is op het leven van een kind.

Wereldwijd gaat het om 1,2 miljoen sponsorkinderen. Vanuit Nederland worden er ruim vijftigduizend kinderen (en hun dorpsgenoten en dorpen) gesteund. Afgelopen jaar is een bedrag van 15 miljoen euro bijeengebracht door kindsponsors.

DE BATEN UIT KINDSPONSORING

De baten uit kindsporsoring zijn 0,9% hoger dan begroot. Ten opzichte van het vorige verslagjaar is er een daling van 8%. Baten uit kindsporsoring betreffen de periodieke bijdragen van particuliere sponsors voor ondersteuning van de gemeenschappen van de gesponsorde kinderen. Dit betreft éénmalige en structurele giften en schenkingen van sponsors of derden. Door begrote maar niet gerealiseerde campagnes ten aanzien van voornamelijk eenmalige giften zijn deze baten € 0,8 miljoen lager dan begroot. Ten opzichte van vorig verslagjaar zijn de inkomsten uit projectsporsoring nagenoeg gelijk. De actie Schaatsen voor Water heeft minder opbrengsten opgeleverd dan begroot. De oorzaak hiervan is de toegenomen concurrentie van andere goede doelen die ook fondsenwervende activiteiten hebben bij de doelgroep basisscholen. Gezien de kosten-batenverhouding is besloten te stoppen met deze actie.

SAMENWERKENDE HULP ORGANISATIES/GIRO555

Het gaat hier onder meer om de baten van de Samenwerkende Hulp Organisaties/Giro555, waarvan Plan International sinds 2015 lid is. Deze zijn hoger dan begroot. Deze baten zijn vanwege hun karakter (noodhulp bij rampen) lastig te begroten. In het verslagjaar 2018-2019 hebben ze volledig betrekking op een actie naar aanleiding van de aardbeving op Sulawesi (Indonesië) eind september 2018.

DE BATEN UIT LOTERIJORGANISATIES

De baten uit loterijorganisaties betreffen een jaarlijkse bijdrage van de Nationale Postcode Loterij die Plan International Nederland sinds 2014-2015 ontvangt.

DE BATEN VAN BEDRIJVEN (CORPORATE PARTNERS)

De baten van bedrijven (corporate partners) zijn ruim € 1,3 miljoen lager dan begroot (-45%). Naar aanleiding van deze resultaten is afgelopen verslagjaar een nieuwe strategie ontwikkeld en zijn er organisatiewijzigingen doorgevoerd. Naast projectbijdragen en giften heeft Plan International Nederland in het verslagjaar giften in natura ontvangen van DLA Piper, TUI Foundation Accenture Rain Couture.

DE TOTALE BATEN UIT SUBSIDIES VAN OVERHEDEN

De totale baten uit subsidies van overheden zijn in 2018-2019 14,7% hoger dan begroot. De belangrijkste verklaring hiervoor is de toename in gehonoreerde aanvragen bij DRM en ECHO en hogere baten als gevolg van lokale fondsenwerving door Nederlandse organisaties en multilaterale partners in programmalanden.

INAS
CONES
MBIO

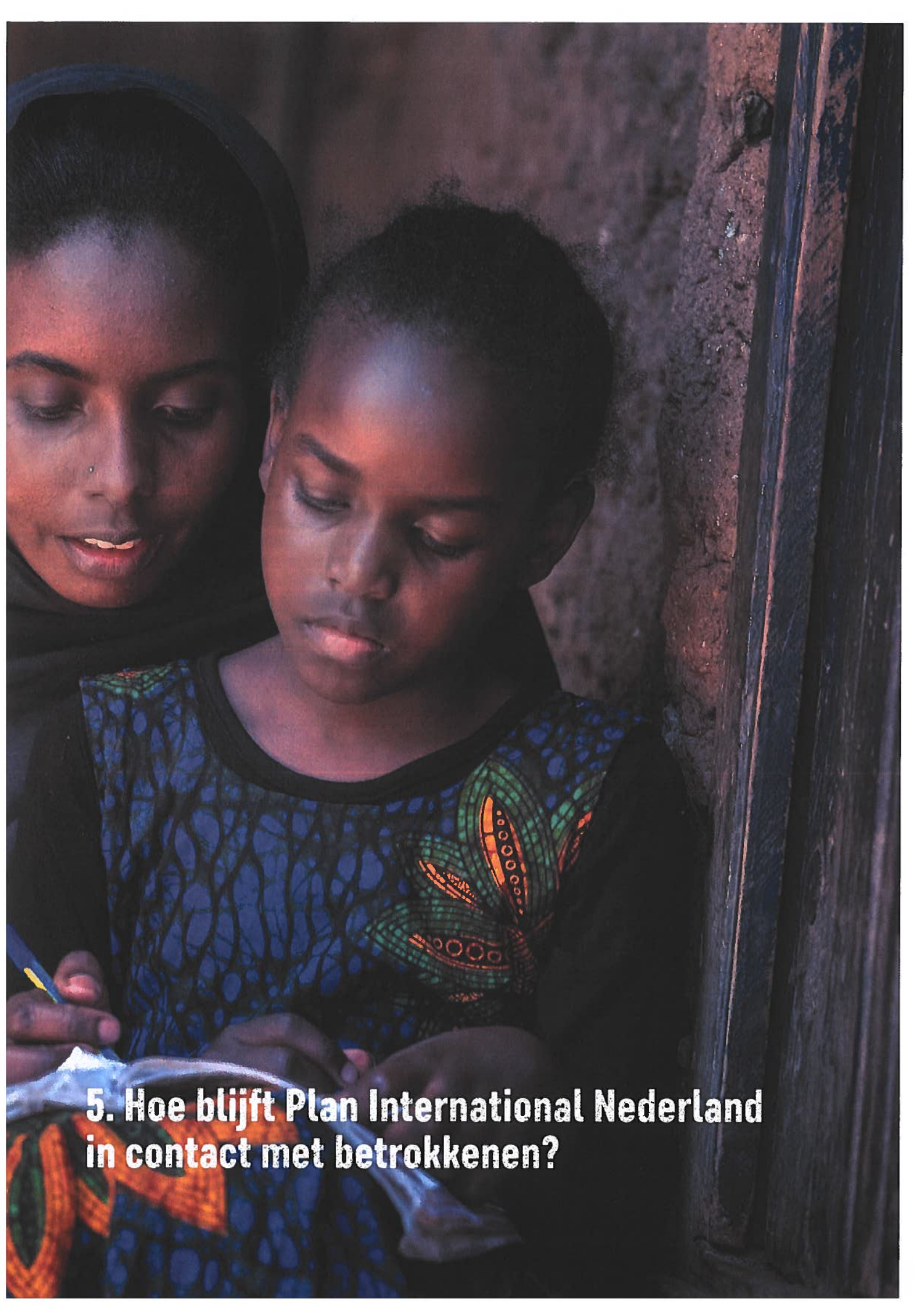
4. Impressie van de resultaten van Plan International

Impressie van de resultaten van Plan International wereldwijd

Plan International Nederland is onderdeel van Plan International. Met projecten in meer dan 50 landen in Afrika, Azië, Latijns-Amerika en het Midden-Oosten komt Plan International wereldwijd op voor de rechten van kinderen en jongeren en een betere naleving van het Verdrag voor de Rechten van het Kind, met speciale aandacht voor de kansen en rechten voor meisjes. Hieronder een beknopte weergave van resultaten van Plan International in 2018-2019.

Het volledige jaarverslag van Plan International staat op:
www.plan-international.org/plan-international-worldwide-annual-review-2019

**5. Hoe blijft Plan International Nederland
in contact met betrokkenen?**

Plan vindt het contact met alle betrokkenen belangrijk. Daarnaast hecht de organisatie waarde aan transparante verantwoording over inkomsten en bestedingen. Plan gebruikt hiervoor een mix van communicatiemiddelen, online en offline. Om zoveel mogelijk maatwerk te leveren voor de verschillende groepen binnen de achterban, peilt Plan hoe de sponsor bij voorkeur informatie wil ontvangen. Onder bestaande sponsors houdt Plan onder meer periodieke lezersonderzoeken. Ook leert de organisatie uit het monitoren van online klikgedrag, uit reacties op polls in online nieuwsbrieven en op schriftelijke vragenlijsten.

5.1. Media-overzicht

Hieronder een overzicht van de meest gebruikte media van Plan International Nederland. Sociale media, vooral Facebook, en de website www.planinternational.nl blijven belangrijk voor de communicatie van Plan. Het aantal unieke bezoekers naar de website is met ruim 12 procent gestegen ten opzichte van vorig jaar. Het webbezoek wordt vooral aangejaagd door berichten op Facebook. Het merendeel van de bezoekers waren nieuwe gebruikers.

	Totaal FY19			Totaal FY18
	Werkelijk	Begroot	Verschil	Werkelijk
Website				
Aantal unieke bezoekers	501.423	n.v.t.	12,4%	446.073
Social media				
Facebook (likes)	100.086	100.000	0%	100.475
Twitter (volgers)	20.500	33.000	-38%	21.211
LinkedIn (volgers)	6.610	5.500	20,2%	5.337
Instagram (volgers)	4.046	n.v.t.	n.v.t.	2.999
Girls first magazine				
Jaaroplage print (totaal 3 edities)	131.105	n.v.t.	n.v.t.	132.000
Totaal online verstuurd (totaal 3 edities)	119.842	n.v.t.	n.v.t.	121.500
Online nieuwsbrief (jaaroplage)				
Kind- en projectsponsors (totaal 11 edities)	684.712	n.v.t.	n.v.t.	584.485
Geïnteresseerden/leads (totaal 23 edities)	892.400	n.v.t.	n.v.t.	537.913*
Eenmalige sponsors (totaal 12 edities)	134.400	n.v.t.	n.v.t.	537.913*

*In verslagjaar 2018 zijn nieuwsbrieven naar leads en eenmalige sponsors bij elkaar opgeteld, met ingang van verslagjaar 2019 worden deze als aparte categorieën bijgehouden.

5.2. Samenwerking

De relatie met de 'supporters' is uitgangspunt in alles wat Plan International Nederland doet. Deze supporters vormen een belangrijke maatschappelijke basis voor het werk van Plan. Plan is dankbaar voor hun bijdrage, of die nu financieel is of in de vorm van tijd, expertise, netwerk of een handtekening onder een petitie. Zonder achterban kan Plan zijn doelen nooit behalen.

Plan vindt het dan ook belangrijk om hen oprecht te bedanken voor hun bijdrage en hen te betrekken bij het werk van Plan. Dat doet de organisatie door te vertellen en te laten zien wat er wordt gedaan in de projecten en welke veranderingen hun bijdrage teweeg heeft gebracht. Daar hoort bij dat Plan ook vertelt als de resultaten tegenvallen of een methode niet werkt zoals was gehoopt.

Plan inspireert zijn 'supporters' online en offline met de verhalen van krachtige meisjes en jonge vrouwen wier leven zij mede helpen veranderen.

5.2.1. Particuliere sponsors

Plan International Nederland hecht veel waarde aan de mening van zijn sponsors. Zij zijn immers de trouwste supporters. Plan is benieuwd naar hun mening en nodigt hen regelmatig uit mee te denken. Dat doet de organisatie op allerlei manieren: van contact via social media, een vast online panel en een jaarlijks loyaliteitsonderzoek, tot vele kwalitatieve gesprekken, bijvoorbeeld tijdens groepsgesprekken of sponsorreizen waar medewerkers dagen intensief met sponsors optrekken en belevenissen delen. Daarnaast is Plan tijdens kantooruren via e-mail en telefonisch bereikbaar. Ook beantwoorden wij vragen en opmerkingen via onze socialmediakanalen. Op werkdagen reageren medewerkers binnen twee uur.

Plan registreert vragen en opmerkingen van sponsors als een klacht wanneer de dienstverlening anders is dan de sponsor had verwacht, ook als de sponsor dit zelf niet als klacht ervaart. Op basis van die definitie ging het in het verslagjaar in totaal om 987 klachten. In de top drie stonden klachten rondom het niet (tijdig) of fout verwerken van een opzegging (185 klachten), de werkwijze van Plan zoals de service of bereikbaarheid (141 klachten) en 121 klachten rondom de werving van nieuwe sponsors op straat of aan de deur. Dat betrof de voorlichting over het sponsorcontract en de bejegening tijdens de werving zelf.

5.2.2. Ambassadeurs

Plan International Nederland is trots op de samenwerking met haar ambassadeurs en andere bekende Nederlanders die zich ook afgelopen jaar vol enthousiasme ingezet hebben voor kinderen in ontwikkelingslanden en voor gelijke rechten en kansen voor meisjes wereldwijd. Zo zorgen zij ervoor dat het werk van Plan bekend wordt bij een groot publiek.

Vaste ambassadeur Giovanca was opnieuw het gezicht van Wereldmeisjesdag 2018. In het teken van de Girls Get Equal-campagne schitterde ze met haar equal-stripes op de cover van de 'roze Metro' op 11 oktober 2018. Een voorbeeld dat overigens op social media actief werd gevolgd door onder meer zangeres Sabrina Starke en beautifier en kindsponsor Mika van Leeuwen.

Annamarie Thomas zette zich nog één keer in voor de laatste editie van Schaatsen voor Water. Zangeres en jeugdidool Femke Meines was opnieuw aanwezig om de sportieve scholieren met een optreden aan te moedigen.

Bijzonder geslaagd was de actie op internationale Zero Tolerance Day tegen meisjesbesnijdenis (6 februari 2019) waarin Kim Feenstra en Moïse Trustfull een hoofdrol speelden.

Aan het eind van het verslagjaar kon Plan de bondscoach van het damesvoetbalelftal, Sarina Wiegman, actrice, presentatrice en succesvolle jonge ondernemer Moïse Trustfull en actrice, musicalster en kindsponsor van meer dan 30 jaar Simone Kleinsma welkom heten als ambassadeurs. Naast de samenwerking met Giovanna, die onveranderd wordt voortgezet, zullen deze drie krachtige vrouwen zich in 2019-2020 op uiteenlopende manieren vol enthousiasme als ambassadeurs voor Plan inzetten.

5.2.3. Bedrijven

Afgelopen jaar heeft Plan de relaties met onze zakelijke partners, waaronder Accenture, AkzoNobel, Return to Sender, ASML, DLA Piper, Nationale Postcode Loterij, GSRD Foundation, TUI Care Foundation, ASML Foundation en UEFA verder ontwikkeld en uitgebreid.

Een mooie bekroning van Plan's partnerschap met Accenture was de prijs voor het Beste partnerschap van Plan International, die tijdens de Plan International Global Leadership Conference in juni 2019 werd uitgereikt. Door deze samenwerking zijn duizenden jongeren opgeleid en aan het werk geholpen via stages of begeleid bij het starten van een eigen onderneming.

In 2019 viert Plan International Nederland het vijftienvijftigjarig jubileum met AkzoNobel. Het gezamenlijk onderwijsfonds heeft gezorgd voor betere kansen voor duizenden jonge mensen.

Samen met ASML heeft Plan in september 2018 het project 'Science, Technology, Engineering and Mathematics: Girls Can Do IT' op het platteland van China gelanceerd. Dit programma helpt jonge meisjes die een toekomstige carrière in wetenschap en technologie nastreven.

Plan International Nederland werkt ook samen met bedrijven aan publiekscampagnes. Daarnaast heeft Plan een nieuw initiatief gelanceerd: de *Girls first businesspartners*. Ondernemers, groot of klein, kunnen zich direct duurzaam inzetten voor de rechten van meisjes en vrouwen. Als Girls first businesspartner dragen bedrijven structureel bij aan het creëren van betere kansen voor meisjes en jonge vrouwen.

5.2.4. De Nationale Postcode Loterij

Plan International Nederland is trots op en dankbaar voor de samenwerking met de Nationale Postcode Loterij sinds 1998. De jaarlijkse bijdrage bedraagt € 3.150.000, een aanzienlijk bedrag waarmee tal van projecten in ontwikkelingslanden (mede) kunnen worden gefinancierd, als ook campagnes in Nederland. Het feit dat de overeenkomst tussen de loterij en Plan - en daarmee de vaste jaarlijkse bijdrage, ook van 2018 tot 2022 - in stand blijft, betekent veel voor Plan. Tot onze vreugde is het project 'Talents Unlimited' gericht op de toekomst van Syrische vluchtelingen in Jordanië dit jaar beloond met financiering uit de Extra Trekking van de Nationale Postcode Loterij. Met het project zal Plan 3.000 zeer kwetsbare Syrische meiden en jongens zonder opleiding of baan helpen weer naar school te gaan om hun talenten verder te ontwikkelen. Daarbij is de Nationale Postcode Loterij meer dan alleen een financiële partner. De loterij zorgt ook voor zichtbaarheid van het werk van Plan, dient als klankbord en heeft een netwerk van relevante organisaties waar Plan mee kan samenwerken.

5.2.5. De overheid, de EU en andere institutionele donoren

Plan International Nederland beheert een aantal grote programma's die worden gefinancierd door het ministerie van Buitenlandse Zaken, waarvan sommige vanuit een alliantie worden uitgevoerd. De grootste programma's zijn de volgende:

- *Girls Advocacy Alliance* (in totaal € 42 miljoen, Plan is contractant van het ministerie)
- *Yes I Do-alliantie* (in totaal € 27,6 miljoen, Plan is contractant van het ministerie)
- *Down-to-Zero-alliantie* (€ 15 miljoen, Terre des Hommes is contractant van het ministerie)
- *WASH-SDG-Consortium* (€ 60 miljoen, Simavi is contractant van het ministerie)

Meer over deze allianties kunt u lezen in paragraaf 3.1.1. op pagina 13

Plan International Nederland onderhoudt - samen met de kantoren van Plan in ontwikkelingslanden - goede relaties met de diverse Nederlandse ambassades. In Ethiopië, Egypte, Benin en China voeren de lokale Plan-kantoren programma's uit die gefinancierd worden door de Nederlandse ambassades in deze landen.

Ook de Europese Commissie financiert sinds lange tijd programma's van Plan International Nederland in diverse landen. Afgelopen jaar ontving Plan International Nederland fondsen uit het *EU Trustfund for tackling Root Causes of Instability* voor het project '*Regional Development and Protection Plan*' in Ethiopië. In Jordanië startte Plan dit jaar een door de EU gefinancierde project om *social enterprises* te promoten.

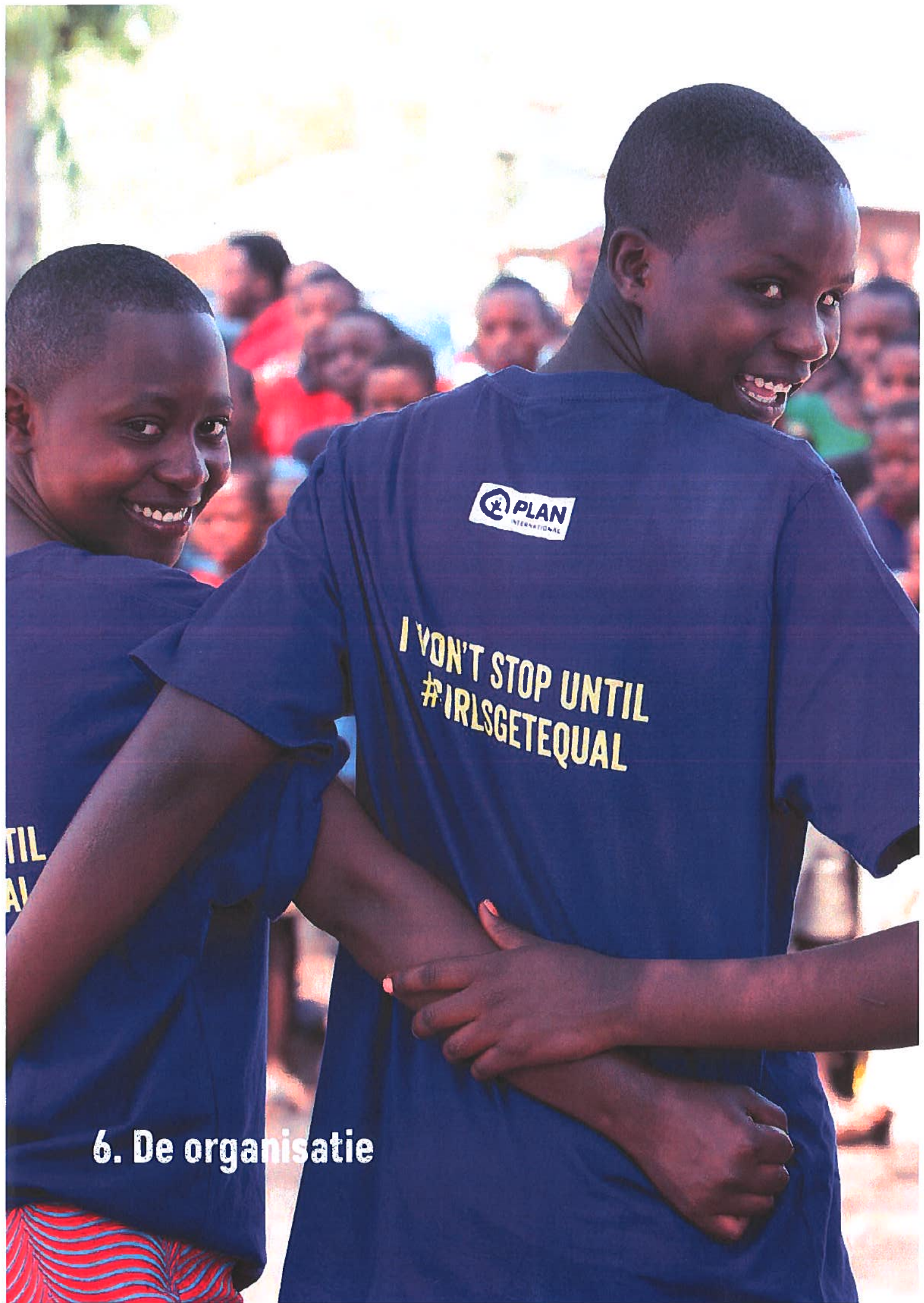
5.2.6. Andere samenwerkingsverbanden

Giro555 - samenwerkende hulporganisaties (SHO)

Plan International Nederland is sinds 2015 lid van Giro555 (de samenwerkende hulporganisaties, ook wel SHO). Het programma dat Plan International Nederland heeft uitgevoerd na de actie 'Help Slachtoffers Hongersnood' in Zuid-Sudan, Nigeria en Ethiopië is met succes afgerond. In oktober 2018 vond een inzamelingsactie plaats voor de aardbeving en tsunami in Indonesië, die naar schatting 1,5 miljoen mensen heeft getroffen. Plan richtte zich op onderwijs en bescherming, onderdak en water en sanitatie. In het verslagjaar heeft Plan zich ook voorbereid op het actievoorzitterschap van Giro555, dat op 1 juli 2019 ingaat.

Dutch Relief Alliance (DRA)

Plan International Nederland is lid van de Dutch Relief Alliance. De DRA is een samenwerking tussen zestien ngo's, die gefinancierd wordt door het ministerie van Buitenlandse Zaken. Binnen de DRA richt Plan zich voornamelijk op de bescherming van kinderen, onderwijs, *Cash Voucher Assistance* en het tegengaan van *Sexual and Gender Based Violence*. Gender speelt in alle programma's een belangrijke rol. Plan voerde in het boekjaar 2018-2019 programma's uit in de Centraal Afrikaanse Republiek, Zuid-Sudan, Nigeria (tot december 2018) en Sudan (als penvoerder) en verleende acute noodhulp in Colombia en Sulawesi. Ook zette Plan zich actief in voor de DRA en nam deel aan verschillende werkgroepen (Criteria Early Warning, Innovatie, Cash Task Force Lead). In kalenderjaar 2018 vervulde Plan de functie van Crisis Coördinator en was onderdeel van het dagelijks bestuur van de DRA.

6. De organisatie

6.1. Organisatiestructuur

Bij Stichting Plan International Nederland wordt statutair onderscheid gemaakt tussen besturen en toezicht houden volgens het raad van toezicht-model (two tier). De directie bestuurt de organisatie, in nauwe samenwerking met het Management Team. De verhouding tussen de directie en de raad van toezicht is vastgelegd in de statuten, in een Huishoudelijk Reglement van de raad van toezicht en in een afzonderlijk Directiestatuut. Het Huishoudelijk Reglement sluit aan bij de richtlijnen van de Code Goed Bestuur. De directie en alle leden van de raad van toezicht hebben de standaard CBF-verklaring getekend op het gebied van onafhankelijkheid en het voorkomen van tegenstrijdige belangen.

Meer informatie over de verantwoordelijkheden van de directie en de Raad van Toezicht is te vinden op www.planinternational.nl/over-plan/de-organisatie

6.2. De medewerkers

Gemiddeld had Plan International Nederland in het verslagjaar 102,88 FTE aan arbeidsplaatsen. Dat komt overeen met een gemiddelde (over het hele verslagjaar) van 111 medewerkers. Het betreft gemiddeld 66 procent fulltime en 34 procent parttime medewerkers. De verhouding vrouwelijke en mannelijke medewerkers is gemiddeld 73 procent versus 27 procent. In de managementposities is die verhouding 50% versus 50%. De gemiddelde leeftijd van de vrouwen was 40,9 jaar, die van de mannen 47,5.

Er is in 2018 en 2019 veel aandacht besteed aan de introductie van de nieuwe *Policy Safeguarding Children and Young People*. Alle medewerkers volgden een training waarin de focus lag op wat zij in hun eigen dagelijkse werk kunnen doen om de bescherming te vergroten van kinderen en jongeren tegen misbruik. Dit geldt ook voor de medewerkers die op kantoor werken en niet of zelden projecten bezoeken. Ook is het werving- en selectiebeleid aangescherpt. Voor elke eindkandidaat worden meerdere referenties gecheckt, waarbij expliciet aandacht besteed wordt aan integriteit en bescherming van kinderen en jongeren. In overleg met en goedkeuring van de ondernemingsraad is overeengekomen dat iedere medewerker van Plan International Nederland één keer per vijf jaar een Verklaring omtrent Gedrag (VOG) afgeeft.

In het voorjaar van 2019 is een 'Aanpak werkdruk' gestart, waarin medewerkers, managers, MT en de OR gezamenlijk verbeterpunten benoemen. Verbeterpunten zijn gericht op bijvoorbeeld het meer delen van kennis en talenten tussen collega's, betere uitleg van de organisatiestrategie en het verbeteren van de vergaderdiscipline.

Ook ontwikkelde Plan een nieuw beoordelingssysteem waarbij de nadruk ligt op teamafspraken en het geven en ontvangen van feedback van collega's en andere samenwerkingspartners, zowel binnen als buiten de organisatie. Informatie over goed bestuur, transparantie en keurmerken vindt u op www.planinternational.nl/over-plan/keurmerken

Informatie over goed bestuur, transparantie en keurmerken vindt u op www.planinternational.nl/over-plan/keurmerken

6.3. De vrijwilligers

Plan International Nederland kon dit verslagjaar rekenen op de inzet van meer dan 200 vrijwilligers, een lichte stijging ten opzichte van voorgaande jaren. Zij leverden een belangrijke bijdrage aan de lobby en de fondsenwervende activiteiten in Nederland en ondersteunden acties zoals Schaatsen voor Water. De nadruk ligt al een tijd op projectmatig vrijwilligerswerk. Het is mogelijk om je als vrijwilliger in te zetten voor een specifiek Plan-project; als vertaler, door het geven van een presentatie aan bijvoorbeeld opleidingsinstituten, studentenverenigingen of charitatieve clubs zoals Rotary of Lions en op netwerkbijeenkomsten of door lid te worden van de jongerenlobbygroep Girls Rights Watch. Plan-vrijwilligers organiseren ook fondsenwervende acties zoals een bingoavond, een hardloophwedstijd of een verkoop van tweedehandse kleding. Dat kan eenmalig zijn of structureel. Om de vrijwilligers te ondersteunen is een inspiratiegids beschikbaar gesteld met voorbeelden van fondsenwervende activiteiten die in het verleden succesvol zijn gebleken.

6.4. De ondernemingsraad

De ondernemingsraad (OR) van Plan International Nederland bestaat uit vijf leden; drie vrouwen en twee mannen. De OR is een mix van oudgedienden en collega's die wat minder lang bij Plan werken. Twee leden zijn in het verslagjaar vertrokken of gestopt en twee nieuwe leden zijn ter vervanging tot de OR toegetreden.

De OR is een inspraak- en medezeggenschapsorgaan en heeft twee functies: het vertegenwoordigen van het personeel en het behartigen van het algemene organisatiebelang. De OR had elke twee weken overleg met elkaar en iedere zes weken met de directeur en een vertegenwoordiger van de afdeling HR.

In het verslagjaar rondde de OR de advies- en instemmingsaanvraag over de herinrichting van het cluster Communicatie, Marketing en Klant Contact Center (CMK) met een positief advies af. Wat betreft een adviesaanvraag over de herinrichting van de afdeling HR kwam de OR met een negatief advies en een tegenvoorstel. Een aantal suggesties van de OR zijn daaruit overgenomen, waaronder het uitvoeren van een externe evaluatie. Deze evaluatie is afgerond en de aanbevelingen zijn overgenomen door de directie. Ook heeft de OR twee nieuwe adviezen gegeven: de een betrof de herinrichting van de ICT/CRM-structuur (in tweede instantie positief beoordeeld) en de ander het performance management beleid. Ook die laatste heeft de OR in een herziene versie geaccordeerd. Daarnaast was de OR actief betrokken bij het opvolgen van de uitkomsten van het medewerkertevredenheidsonderzoek, specifiek rondom werkdruk, en bij zaken rondom het arbobeleid van de organisatie.

7. Risico's en onzekerheden managen

Plan International Nederland kent een risicobeleid. Dat beleid stelt de organisatie in staat om de kans op fouten te minimaliseren, alert en proactief te zijn op mogelijke risico's en om mogelijke zwaktes van de organisatie te monitoren en bij te sturen. Zo wordt het afbreukrisico geminimaliseerd. In het verslagjaar heeft Partos, in samenwerking met organisaties in de sector en het ministerie van Buitenlandse Zaken, een 'Handreiking Integriteitssystemen' opgesteld. Plan heeft hier actief aan bijgedragen en haar eigen beleid waar nodig aangepast aan deze leidraad.

Op www.planinternational.nl/over-plan/xxx is te lezen hoe Plan omgaat met financiële risico's en calamiteiten in de bedrijfsvoering voorkomt. Ook is daar meer te lezen over contractuele verplichtingen en het tegengaan van fraude is een pagina op de website gewijd:

7.1. Bescherming van kinderen en jongeren, antifraude- en antidiscriminatiebeleid

Bescherming van kinderen en jongeren

Plan International Nederland conformeert zich bij de bestrijding van schendingen van kinderrechten aan de richtlijnen van het Sphere Project (*Minimum Standards in Disaster Response*) en Do No Harm (het voorkomen van negatieve gevolgen van conflictsituaties voor kinderen).

Meldingen grensoverschrijdend gedrag

Bij Plan International Nederland waren in het verslagjaar geen meldingen van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. Het internationale hoofdkantoor van Plan International heeft gemeld dat er in het vorige verslagjaar (1 juli 2017 - 30 juni 2018) wereldwijd zeven incidenten van seksueel grensoverschrijdend gedrag met kinderen of jongeren plaatsvonden. Het betreft een medewerker en zes externen (medewerkers van partnerorganisaties, vrijwilligers en lokale partners). Alle zeven zaken zijn aan de betreffende autoriteiten overhandigd. De banden met deze zeven personen zijn beëindigd. Aan alle slachtoffers en hun familie is hulp geboden. Ze zijn in contact gebracht met organisaties die specialistische zorg bieden op onder andere medisch en psychosociaal gebied. Over verslagjaar 2018-2019 heeft Plan International nog geen meldingen bekend gemaakt.

Meldingen fraude

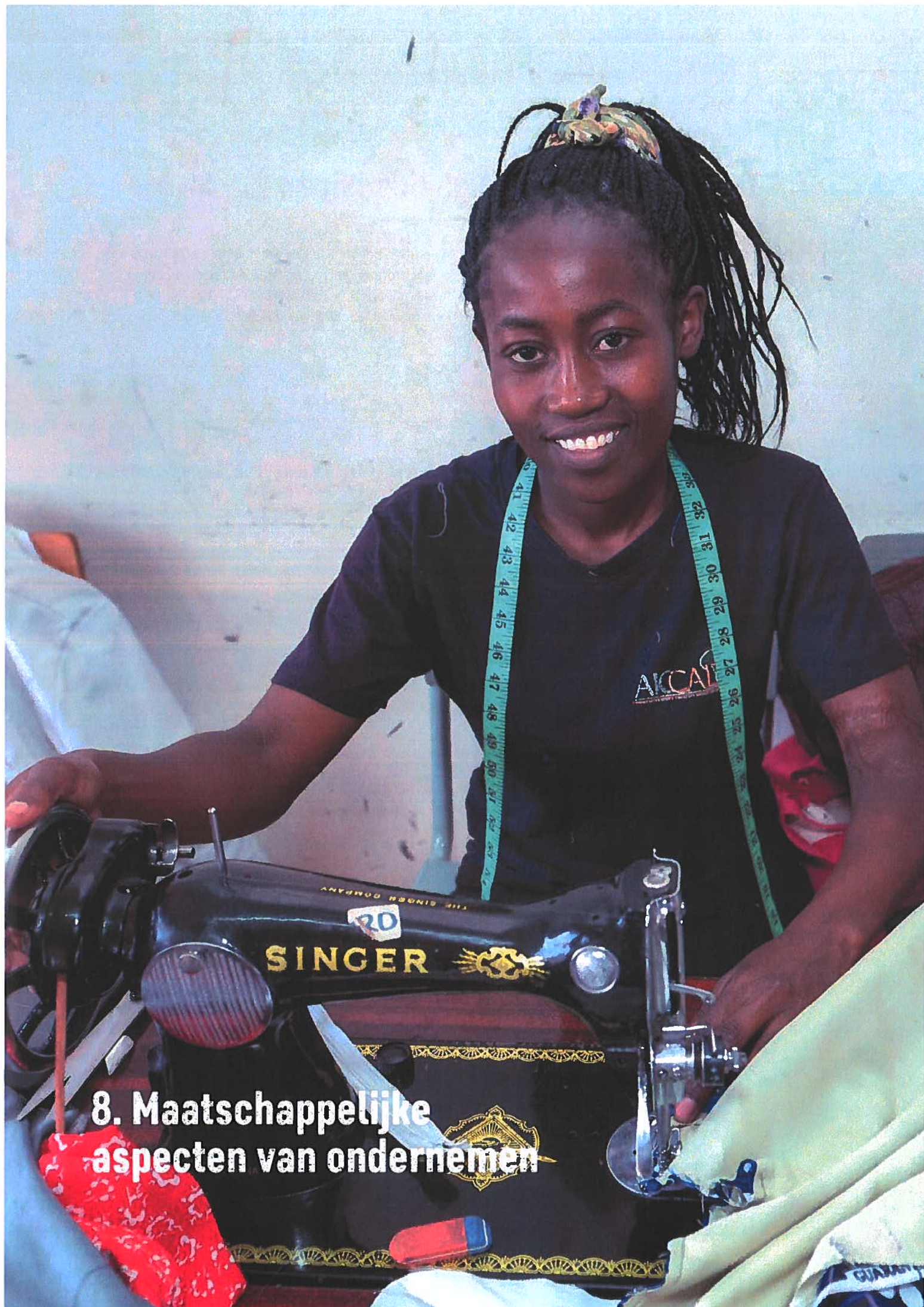
In het verslagjaar kreeg Plan International Nederland niet te maken met fraudegevallen.

Meldingen discriminatie

Vorig jaar ontving Plan International Nederland geen meldingen van discriminatie van de (externe) vrouwenspersoon, de persoon die medewerkers hierover kunnen benaderen. Onder discriminatie wordt verstaan: 'ongewenste omgangsvormen, zoals denigrerende opmerkingen, ruwe omgangsvormen, agressie, pesten, seksuele intimidatie, maar ook als werknemers bijvoorbeeld *hate mail* ontvangen'.

7.2. Operationele en veiligheidsrisico's

Plan International's wereldwijde Safety & Securitybeleid beperkt de onvermijdelijke veiligheidsrisico's van medewerkers en bezoekers die in het kader van hun werk naar programmalanden van Plan reizen. In het verslagjaar zijn alle medewerkers geïnformeerd over de beleidsaanpassing. Een adviseur van het Centre for Safety and Development gaf workshops om medewerkers bewust te maken van de risico's en de mogelijkheden om die risico's zoveel mogelijk te beperken.

**8. Maatschappelijke
aspecten van ondernemen**

8.1. Ecologische duurzaamheid

De gevolgen van klimaatverandering hebben vooral impact in ontwikkelingslanden, waar natuurrampen steeds vaker voorkomen. Dit heeft ingrijpende consequenties voor de kinderen, jongeren en families voor en met wie Plan werkt, en ondermijnt de programma's en projecten om hen te steunen. Maar klimaatverandering is ook een grote bedreiging voor gendergelijkheid omdat het armoede onder vrouwen en meisjes nog eens versterkt. Plan is een van de weinige organisaties die actie onderneemt op het gebied van klimaatverandering in combinatie met meisjesrechten. Naast het bijwonen van de *United Nations Conference of the Parties* (COP), waarbij Plan invloed uitoefende op beleidsniveau, helpt Plan community's veerkrachtiger te worden en zich aan te passen aan het veranderende klimaat.

In Nederland is ecologische duurzaamheid een van de uitgangspunten in het werk van Plan International. Plan levert daarom naar vermogen een bijdrage aan de oplossing door:

- bedrijfsvoering met een zo laag mogelijke CO₂-uitstoot en volledige compensatie van de resterende uitstoot;
- de ontwikkeling van gecertificeerde klimaatadaptatieprojecten en projecten om de uitstoot van CO₂ te verlagen (mitigatieprojecten) in samenwerking met andere Plan-kantoren.

Ecologische duurzaamheid in de praktijk:

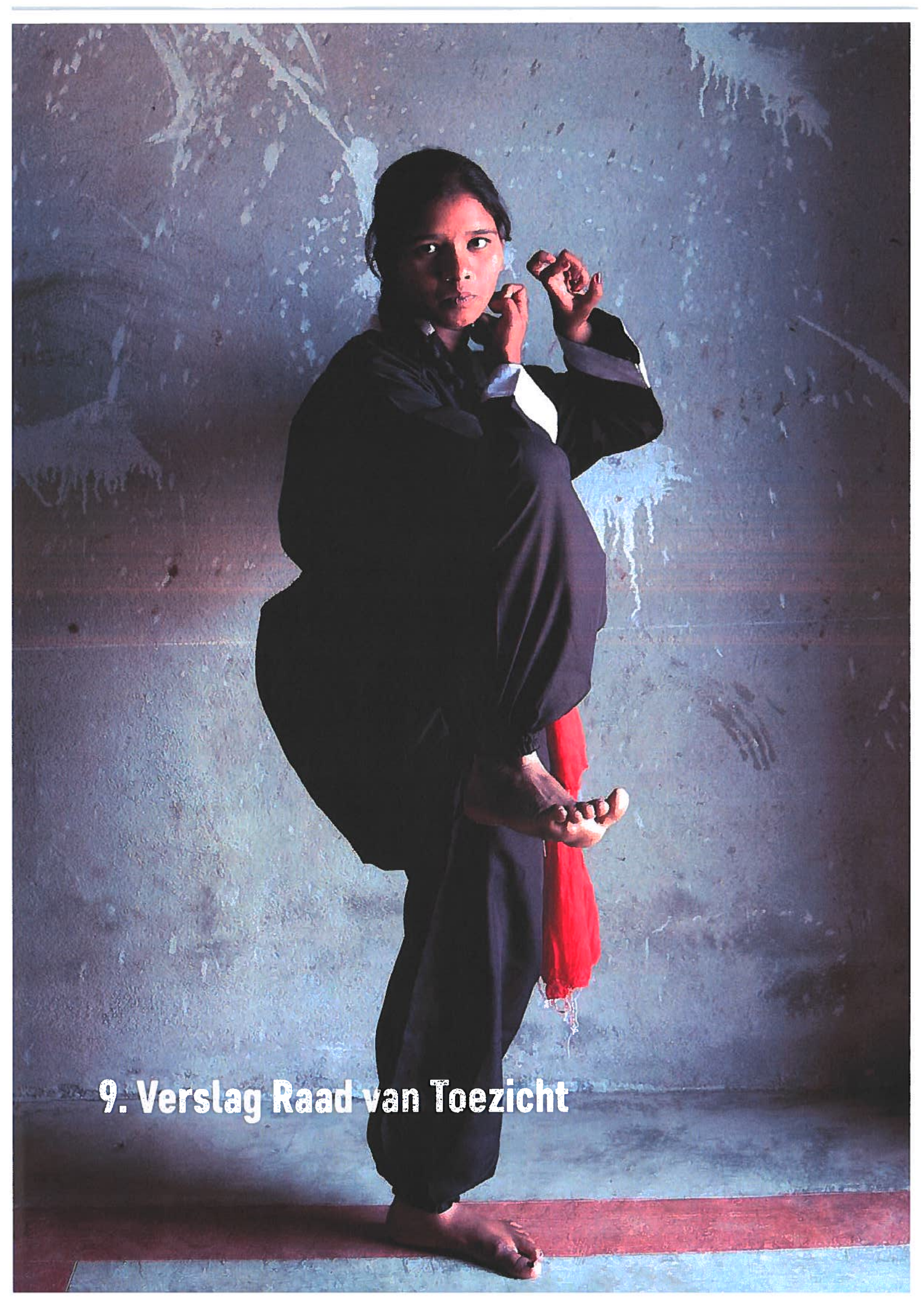
- Plan International Nederland gebruikt sinds 2015 100 procent FSC-papier.
- Plan International Nederland gebruikt sinds 2015 groene stroom.
- Plan International Nederland heeft zich gecommitteerd om de resterende CO₂-uitstoot volledig te compenseren. Dit realiseert Plan International Nederland via de Climate Neutral Group en GreenSeat.

8.2. INGO-Accountability Charter

Plan is medeondertekenaar van het INGO-Accountability Charter, dat Plan verplicht om 'internationale en nationale wetgeving voor de mensenrechten, bescherming van het ecosysteem, duurzame ontwikkeling en ander openbaar goed te ondersteunen'.

8.3. Diversiteit

Plan International Nederland streeft naar zo groot mogelijke diversiteit van de medewerkers en moedigt maatschappelijke betrokkenheid aan van medewerkers, vrijwilligers, corporate partners en leveranciers. De organisatie heeft respect voor alle medewerkers en gaat ongelijkheid tegen, zowel op de werkvloer als in haar programma's. Bij de werving nodigt Plan iedereen uit die zijn of haar talenten bij de organisatie wil inzetten, ongeacht culturele achtergrond, gender, leeftijd, religieuze voorkeur of seksuele voorkeur. De organisatie ondersteunt al haar personeel om het beste uit zichzelf te halen. De verhouding mannen versus vrouwen in het management is 50-50. Ook in de raad van toezicht, met een vrouw als voorzitter, was die verhouding in het verslagjaar 50-50.

A full-page photograph of a woman in a black martial arts gi performing a high kick. She is barefoot and has a red cloth tied around her waist. Her right leg is raised high, with her foot pointing towards the camera. Her hands are in a defensive guard position near her face. The background is a textured blue wall with some white marks. The floor has a red stripe.

9. Verslag Raad van Toezicht

Verslag Raad van Toezicht

In deze bijlage wordt verslag gedaan van de activiteiten en de samenstelling van de Raad van Toezicht (RvT) in het verslagjaar.

Samenstelling van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht van Plan International Nederland bestaat uit vijf leden. De criteria met betrekking tot de samenstelling en de deskundigheid van de leden van de Raad van Toezicht zijn in profielschetsen vastgelegd. De leden van de Raad van Toezicht worden aangesteld voor een periode van vier jaar en zijn eenmaal herkiesbaar.

De Raad van Toezicht kent twee commissies: de Audit Commissie die de Raad van Toezicht adviseert t.a.v. jaarstukken en (meerjaren)-begroting en de Remuneratie Commissie die de Raad van Toezicht adviseert t.a.v. de besluitvorming over het honorarium van de directie en over algemene arbeidsrechtelijke salariële verhoudingen van de stichting.

Mw. A. H. (Anja) Montijn
Voorzitter sinds 12-6-2018

Lid sinds 12-6-2018

Commissaris Fugro
Non-Executive Director OCI
Commissaris Koninklijke Volker Wessels

Relevante nevenfuncties einde boekjaar:
Bestuurslid VEUO Voorzitter RvT Jinc
Bestuurslid Nederlands Vioolconcours

Dhr. H.J. (Herberth) Samsom
Vicevoorzitter

Lid sinds 08-09-2014, herkiesbaar

CEO van TB Auctions (Troostwijk veilingen, BVA-Auctions, Dechow, Kamer), het Pan-Europese platform voor online veilingen van roerende en onroerende goederen.

Relevante nevenfuncties einde boekjaar:
Toezichthouder Cureaos Toezichthouder Equipe Zorgbedrijven
Toezichthouder Clifford International

Mw. S.T. (Susan) Blankhart

Lid sinds 06.11.2017, herkiesbaar

Mw. Blankhart was meer dan 34 jaar werkzaam bij het ministerie van Buitenlandse Zaken; de laatste vijftien jaar was zij ambassadeur in Sri Lanka, Costa Rica, Egypte en Sudan.

Relevante nevenfuncties einde boekjaar:
Lid Raad van Toezicht RNW Media
Treasurer bestuur Achmea Foundation

Dhr. J.J. (Hanco) Gerritse
Voorzitter Audit Commissie

Lid sinds 13-4-2017, herkiesbaar

Directeur Financiën van de Vrije Universiteit van Amsterdam (VU). Uit hoofde van deze functie is hij tevens Bestuurder van de VU Holding B.V. waarin de deelnemingen van de Vrije Universiteit zijn ondergebracht en lid van de Raad van Commissarissen Parkeerbedrijf VU-VUmc B.V.

Relevante nevenfuncties einde boekjaar:
Secretaris Stichting Continuïteit AVNM (Algemene Vereniging Nederlandse Militairen)

Mw. K. (Katja) Kok

Lid sinds 06-11-2017, herkiesbaar

CEO Van Lanschot Zwitserland

Relevante nevenfuncties einde boekjaar:
Lid van de Raad van Toezicht van het Nederlands Philharmonisch Orkest

Dhr. H. A. (Hein) van Beuningen

Lid sinds 01-01-2012

Directeur Teslin Capital Management B.V.

Relevante nevenfuncties einde boekjaar:
Lid Raad van Toezicht Van Gogh Museum
Bestuurslid Carré Fonds

was lid tot en met 12/11/2018

Activiteiten Raad van Toezicht

In het verslagjaar heeft de Raad van Toezicht, zoals gebruikelijk, vijf keer vergaderd. Daarnaast heeft de Audit Commissie van de Raad van Toezicht twee keer vergaderd en de Remuneratie Commissie één keer. Naast de reguliere vergaderingen heeft veelvuldig informeel overleg en consultatie plaatsgevonden tussen Raad van Toezicht en directie en management. Tevens hebben leden van de Raad van Toezicht samen met de directie Plan International Nederland vertegenwoordigd bij Plan International.

In het afgelopen jaar is in de RvT-vergaderingen aandacht besteed aan internationale programma's, samenwerking met bedrijven en innovatie. Het thema particuliere fondsenwerving is verschillende keren uitgebreider aan de orde geweest, inclusief kosten-baten. Ook is de nieuwe wetgeving rondom AVG (Algemene Verordening Persoonsgegevens) doorgenomen. Daarnaast is de naamswijziging van Plan Nederland naar Plan International Nederland, inclusief logo, vastgesteld, in lijn met de naam en het logo van de internationale organisatie (Plan International). Verder zijn de profielen van nieuwe leden voor de Raad van Toezicht besproken en is gestart met het proces voor de opvolging van de algemeen directeur.

Enkele leden van de Raad van Toezicht hebben op 12 mei het La league event rondom meisjesvoetbal bij de KNVB in Zeist bijgewoond.

Zoals ieder jaar zijn de jaarstukken en het jaarplan van Plan International Nederland in zowel de Audit Commissie als in de voltallige Raad van Toezicht besproken en vastgesteld.

Besluiten

De belangrijkste besluiten van de Raad van Toezicht betreffen: goedkeuring Jaarplan 2019; goedkeuring Jaarstukken 2018; naamswijziging en nieuw logo.

Namens de leden van de Raad van Toezicht:

Anja Montijn, voorzitter

mevrouw S.T. (Susan) Blankhart, de heer J.J. (Hanco) Gerritse, Mevrouw K. (Katja) Kok,
de heer H.J. (Herberth) Samsom

10. Blick op 2020 en verder

De doelstelling van Plan International Nederland is gericht op het bereiken van een betere situatie voor jongens en meisjes wereldwijd, met het accent op adolescente meisjes. In de loop van verslagjaar 2018-2019 is besloten om het vijfjarenstrategieplan (dat in 2021 zou aflopen) met een jaar te verlengen tot 2022. Om het hoofddoel te bereiken blijven alle inspanningen in verslagjaar 2019-2020 dan ook gericht op:

- maximale impact van de programma's ten behoeve van gelijke kansen en rechten voor meisjes en jonge vrouwen;
- erkenning als expert op het gebied van de positie van meisjes in ontwikkelingslanden;
- een gebalanceerde inkomensportefeuille en daarmee een onafhankelijke positie;
- een basis van minimaal 100.000 particuliere sponsors.

Programma's voor Plan's doelgroep

Maximale impact van alle inhoudelijke programma's op empowerment van meisjes en gendergelijkheid staat voorop bij alle activiteiten. We blijven werken aan onderwijs en beroepsopleidingen voor meisjes en jongens. Voor de ontwikkeling van meisjes, hun zelfstandigheid en mogelijkheden voor de toekomst is het afronden van een opleiding van groot belang. Daarnaast blijven we werken aan het verminderen van kindhuwelijken, meisjesbesnijdenis, tienerzwangerschappen en gendergerelateerd geweld. Ook water, sanitatie en hygiëne (WASH) is een belangrijk thema. Daarnaast komt er bijzondere aandacht voor vluchtelingen in het Midden-Oosten en Noord-Afrika en wordt Sudan een van de kernlanden. Plan International Nederland investeert in nieuwe partnerschappen met het ministerie van Buitenlandse Zaken en geeft een boost aan samenwerkingen met de zakelijke markt. Vanaf 1 juli 2019 is Plan International Nederland de nieuwe actievoorzitter van Giro555 en neemt het stokje daarmee over van ICCO/Kerk in Actie. Dat betekent dat Plan International Nederland verantwoordelijk wordt voor de uitvoering, wanneer de elf samenwerkende hulporganisaties achter Giro555 besluiten tot een Nationale Actie.

Marketing en fondsenwerving

Wat betreft de particuliere sponsors gaat Plan International nog meer energie steken in en activiteiten opzetten voor het versterken van de relatie met bestaande sponsors. De scholierenactie Schaatsen voor Water wordt na achttien edities gestaakt en komend jaar wordt gefocust om de twee andere evenementen, Cycle for Plan en Team La League verder uit te bouwen. De Nederlandse activiteiten rondom La League worden in 2019-2020 voorgezet, net als de Cycle for Plan-fietssponsorreizen (met twee edities per land). Het online wervingsplatform Kom in Actie is volledig operationeel en kan voor het eerst optimaal ingezet worden. Daarnaast doet de organisatie een extra investering in face-to-face en door-to-door fondsenwerving om nieuwe sponsors te werven en zal zij verder werken aan het ontwikkelen van een nieuw product.

Communicatie

Behalve naar inkomsten streeft Plan International Nederland ook naar breed draagvlak in de samenleving. Sponsors leveren hier een belangrijke bijdrage aan. In oktober is Wereldmeisjesdag een belangrijk moment om aandacht te vragen voor de positie van meisjes en gelijke rechten tussen jongens en meisjes te bepleiten.

De voortzetting van de samenwerking met Giovanca en Moïse Trustfull en de nieuwe samenwerking met bondscoach Sarina Wiegman en met cabaretier Simone Kleinsma zullen daar ongetwijfeld aan bijdragen. Wat betreft externe communicatie richt de organisatie zich komend jaar op continue zichtbaarheid van het werk van Plan.

Girls first

Plan International
Nederland
Postbus 75454, 1070 AL Amsterdam
Stadhouderskade 50, 1072 AS Amsterdam

JAARREKENING 2018-2019 PLAN INTERNATIONAL NEDERLAND

Inhoud

1. Jaarrekening	3
1.1. Balans	3
1.2. Staat van baten en lasten	4
1.3. Kasstroomoverzicht	5
1.4. Toelichting	6
2. Controleverklaring onafhankelijke accountant	36
3. Toekomstinformatie	38
3.1. Meerjarenbegroting FY19-FY24	38
3.2. Toekomstinformatie	40

Amsterdam, 11 november 2019

Stadhouderskade 60
1072 AC te Amsterdam

1. Jaarrekening

1.1. Balans

per 30 juni 2019 (na resultaatbestemming)

€ * 1.000

	toelichting	30 juni 2019	30 juni 2018
Activa			
Immateriële vaste activa	4	473	583
Materiële vaste activa	5	81	68
		554	651
Vorderingen en overlopende activa	6	1.897	2.484
Liquide middelen	7	23.428	21.549
		25.325	24.033
Totaal activa		25.879	24.684
Passiva			
Reserves	8		
Bestemmingsreserves		13.530	14.278
Continuïteitsreserve		1.662	1.662
		15.192	15.940
Fondsen			
Bestemmingsfondsen		401	-
		401	-
Totaal reserves en fondsen		15.593	15.940
Langlopende schulden	9	8.552	7.602
Kortlopende schulden	10	1.734	1.142
Totaal passiva		25.879	24.684

1.2. Staat van baten en lasten

voor het jaar eindigend op 30 juni 2019

€ * 1.000

	Toelichting	2018/2019	2018/2019 Begroting	2017/2018
Baten	12.1			
Baten van particulieren		21.116	22.323	22.747
Baten van bedrijven		1.603	2.920	1.974
Baten van loterijorganisaties		3.150	3.150	3.150
Baten van subsidies van overheden		28.639	24.978	23.084
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven		-	-	-
Baten van andere organisaties zonder winststreven		1.519	1.396	964
Som van de geworven baten		56.027	54.767	51.919
Baten als tegenprestatie voor de levering van Producten en/of diensten		-	-	23
Som van de baten		56.027	54.767	51.942
Lasten	13			
Besteed aan doelstellingen				
Doelstelling A: Nederlandse programma's, partners en allianties		15.096	14.645	12.312
Doelstelling B: Voorlichting en bewustmaking		2.303	3.146	2.816
Doelstelling C: Beschikbaar gesteld aan Plan International		33.713	31.162	30.630
		51.112	48.953	45.758
Wervingskosten		4.013	4.348	3.853
Kosten beheer en administratie		1.254	1.233	1.233
Som van de lasten		56.379	54.534	50.844
Saldo voor financiële baten en lasten		-352	233	1.098
Financiële baten en lasten	14	5	40	20
Saldo van baten en lasten		-347	273	1.118
Bestemming saldo van baten en lasten:				
Toevoeging/onttrekking aan:	8			
Continuïteitsreserve		-	-	350
Bestemmingsreserve		-748	674	1.754
Bestemmingsfonds		401	-401	-986
		-347	273	1.118

Kernratio's

Bestedingspercentage doelstelling als % van de totale baten	91,2%	89,4%	88,1%
Bestedingspercentage doelstelling als % van de totale lasten	90,7%	89,8%	90,0%
Wervingskosten als % van de totale lasten	7,1%	7,9%	7,6%
Beheerskosten als % van de totale lasten	2,2%	2,3%	2,4%
	100,0%	100,0%	100,0%
Gemiddeld aantal personeelsleden in FTE	102,0	97,7	93,8

1.3. Kasstroomoverzicht

voor het jaar eindigend op 30 juni 2019

€ * 1.000

	Toelichting	2018/2019	2017/2018
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Saldo baten en lasten		-347	1.118
Aanpassing voor afschrijvingen	4 en 5	217	245
Aanpassing voorzieningen		-	-
		217	245
Mutatie in werkkapitaal:			
Vorderingen	6	587	-964
Kortlopende schulden	10	592	-346
		1.179	-1.310
Mutatie langlopende schulden	9	950	778
Operationele kasstroom		1.999	831
Kasstroom uit Investeringsactiviteiten			
Investerings in materiële en immateriële vaste activa	4 en 5	-120	-30
Totale kasstroom		1.879	801
Liquide middelen per begin boekjaar		21.549	20.748
Liquide middelen per einde boekjaar		23.428	21.549
Mutatie liquide middelen		1.879	801

Ontvangen gelden stelt Plan International Nederland zo snel mogelijk ter beschikking aan de doelstelling. Projectverplichtingen worden normaliter pas aangegaan op het moment dat de gelden zijn ontvangen. Na ontvangst van een gift beheert Plan de liquide middelen totdat ze worden uitbetaald ten behoeve van het project. Liquide middelen worden op een direct opeisbare, rentedragende rekening of een vermogensspaarrekening gehouden. Plan International Nederland onderschrijft en handelt in lijn met de uitgangspunten "Reserves en beleggingsbeleid" zoals opgenomen in het CBF-reglement en de Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen van de vereniging Goede Doelen Nederland.

De positieve kasstroom in dit verslagjaar wordt verklaard door de operationele kasstroom.

1.4. Toelichting

1. Algemene toelichting

Stichting Plan International Nederland, KvK 41198890, (hierna ook 'Plan') heeft tot doel zorg te dragen voor maximale, duurzame financiële bijdragen aan de internationale programma's uitgevoerd door Plan International Inc. (hierna 'Plan International') gericht op de verbetering van de levenssituatie van kansarme kinderen in ontwikkelingslanden met een focus op meisjes.

Daarnaast heeft Plan in Nederland activiteiten op het vlak van educatie en participatie (bijvoorbeeld gastlessen op basisscholen betreffende de actie Schaatsen voor Water) en lobby.

Ook heeft Plan als doelstelling zinvolle communicatie te bevorderen tussen particuliere en andere sponsors en de gesponsorde kinderen, hun familie en hun omgeving.

In de organisatie van Plan International Nederland is er statutair onderscheid tussen besturen en toezichthouden. Stichting Plan International Nederland heeft de onderdelen statutaire directie, de staf en afdelingen. De directie is belast met het besturen van de stichting. De Raad van Toezicht verleent goedkeuring voor het mandaat van de directie en houdt toezicht op het beleid van de directie en de algemene gang van zaken. De onderlinge werkverhouding tussen deze twee organen is vastgelegd in een Huishoudelijk Reglement en een Directiestatuut, die beide verankerd zijn in de statuten welke door de Raad van Toezicht zijn vastgesteld. Ook is het mandaat van de Raad van Toezicht vastgelegd in de statuten van Plan International Nederland.

Algemeen

De jaarrekening van Plan International Nederland is opgesteld overeenkomstig de voorschriften van de Richtlijn Fondsenwervende Organisaties (of Richtlijn RJ650). Het doel van deze jaarrekening is het verschaffen van inzicht in de inkomsten en bestedingen en in de financiële positie van Plan International Nederland.

Functionele valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's; dit is zowel de functionele als de presentatievaluta van Stichting Plan International Nederland.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Stichting Plan International Nederland en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

2. Relatie Plan International Inc.

Plan International Nederland is lid van Plan International. Het hoofdkantoor is gevestigd in Woking (Verenigd Koninkrijk). De jaarrekening van Plan International Nederland is opgenomen in de samengevoegde jaarrekening van Plan International.

Plan International is verantwoordelijk voor de selectie, uitvoering, beheersing en verantwoording van de internationale programma's van de fondsenwervende Plan-organisaties met betrekking tot kindsponsorship. De Plan-landenkantoren in de zuidelijke landen zijn verantwoordelijk voor de interventieprogramma's, gefinancierd uit inkomsten van bedrijven, subsidies van de overheid en inkomsten van particuliere project-sponsors. Deze programma's worden samen met de Nederlandse organisatie overeengekomen.

Plan International Nederland schakelt de landenkantoren van Plan International in voor het uitvoeren van specifieke projecten die gefinancierd worden uit projectbijdragen van onder meer de overheid in het kader van strategische partnerschappen. De hiermee gepaard gaande bedragen worden gespecificeerd in de toelichting bij punt 13.7 van deze jaarrekening. De rol van Plan International in dit proces ligt op het gebied van coördinatie, ondersteuning en het faciliteren van de financiële en administratieve processen.

Plan International Nederland en Plan International zijn met elkaar verbonden via de oprichtingsakte van Plan International en door middel van de lidmaatschapsovereenkomst en een beeldmerkovereenkomst. De 23 fondsenwervende Plan-organisaties zijn de leden van Plan International (inclusief Colombia, Ecuador en India die de status hebben van Field Country National Organisation).

Plan International heeft een internationaal bestuur met daarin bestuursleden die geselecteerd worden op basis van specifieke kennis en vaardigheden. In lijn met de oprichtingsakte van Plan International en de statuten van Plan International Nederland draagt Plan alle specifieke kindsponsorbijdragen minus de kosten van fondsenwerving en overige lokale lasten af aan Plan International.

De leden zijn binnen de missie en visie van Plan International vrij om hun eigen operationele beleid te formuleren en uit te voeren.

3. Waarderingsgrondslagen en resultaatbepaling`

Algemeen

Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Als geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen is het nodig dat de directie zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Als het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Vreemde valuta en koersverschillen

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op de transactiedatum. Niet-monetaire activa die volgens de actuele waarde worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers op het moment waarop de actuele waarde werd bepaald. Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode waarin zij zich voordoen, tenzij hedge-accounting wordt toegepast.

Balans

Immateriële vaste activa

Als grondslag voor waardering van immateriële vaste activa komt in aanmerking de verkrijgings- en/of de vervaardigingsprijs. Op de balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief aangepast. De activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte economische levensduur van het actief (drie tot vijf jaar).

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte economische levensduur. Op de balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief aangepast. De activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte economische levensduur van het actief (drie tot vijf jaar).

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie en tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Reserves en Fondsen

Het eigen vermogen is ingedeeld in reserves (een deel van de reserves is afgezonderd voor specifieke doelen, te weten bestemmingsreserve en continuïteitsreserve) en fondsen (door derden is aan een deel van de middelen een specifieke besteding gegeven).

Kortlopende en Langlopende schulden

Kortlopende en Langlopende schulden worden bij de eerste waardering gewaardeerd tegen de reële waarde, meestal gelijk aan de nominale waarde, en tegen geamortiseerde kostprijs zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Staat van baten en lasten

Baten

Voorwaardelijke baten worden verantwoord op het moment van besteding, zijnde het moment van overmaking aan Plan International of aan crediteuren, waarbij de matching tussen de baten en de lasten bepalend is voor de realisatie van de baten. De voorwaardelijke batenlijnen zijn subsidies van overheden, organisaties zonder winststreven, extra trekking Nationale Postcode Loterij en een aantal bedrijven.

De overige, onvoorwaardelijke, baten worden verantwoord op het moment van ontvangst en toegewezen aan de periode van ontvangst. De onvoorwaardelijke batenlijnen zijn baten van particulieren (Kindersponsoring, Projectsponsoring, Eenmalige giften, Acties, Giften in natura en Giro555 (SHO)), reguliere baten van loterijorganisaties (Nationale Postcode Loterij) en de overige bedrijven. Deze baten worden verantwoord voor het netto door Plan International Nederland te ontvangen bedrag, verminderd met eventueel door Plan aan derden te betalen directe verwervingskosten.

De baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang van deze baten betrouwbaar kan worden vastgesteld. De waardering van de vordering van nalatenschappen is gebaseerd op een schatting op basis van de aankondiging van de nalatenschappen.

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en diensten zijn verantwoord tegen de reële waarde van de geleverde goederen of dienst.

De Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde in Nederland. Deze giften worden financieel verantwoord in de staat van baten en lasten.

De niet-financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Lasten

Afdrachten aan Plan International

Afdrachten aan Plan International uit hoofde van baten worden als last verantwoord in het jaar waarin deze zijn overgemaakt.

Personeelsbeloningen

Personeelsbeloningen (lonen, salarissen en sociale lasten) worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Plan heeft een collectieve pensioenregeling voor haar medewerkers getroffen (defined benefit). De belangrijkste kenmerken van deze regeling zijn:

- pensioengevende salarisgrondslag (middelloon);
- afspraken over indexatie;
- afspraken over opbouwpercentage en AOW- franchise;
- afspraken over verzekering partner- en wezenpensioen;
- afspraken over pensioenleeftijd.

Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op contractuele basis premies aan de verzekeringsmaatschappijen betaald door Plan. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa.

Afschrijvingen

Afschrijvingen vormen geen aparte regel in de staat van baten en lasten. Deze kosten zijn opgenomen in andere onderdelen van de staat van baten en lasten, te weten:

- Doelstelling A Nederlandse programma's, partners en allianties,
- Doelstelling B Voorlichting en bewustmaking,
- Wervingskosten en
- Kosten beheer en administratie.

Immateriële vaste activa en materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Operationele leasing

Leasecontracten waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn niet bij Plan ligt worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengsten enerzijds en de kosten en overige lasten van het betreffende jaar anderzijds.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld aan de hand van de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen de transactiekoers. Er is geen sprake van financieringsactiviteiten. Onder de investeringen in materiële en immateriële vaste activa zijn alleen die investeringen opgenomen waarvoor in 2018/2019 geldmiddelen zijn aangewend.

4. Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa (software) is als volgt:

€ * 1.000

	2018/2019	2017/2018
Boekwaarde per 1 juli	583	770
Aanschafwaarde		
Openingsbalans per 1 juli	1.027	1.027
Investerings	81	-
Desinvesteringen	-	-
Eindbalans per 30 juni	1.108	1.027
Cumulatieve afschrijvingen		
Openingsbalans per 1 juli	444	257
Afschrijving verslagjaar	191	187
Afschrijving op desinvesteringen	-	-
Eindbalans per 30 juni	635	444
Boekwaarde per 30 juni	473	583

Op balansdatum is beoordeeld of sprake is geweest van een bijzondere waardevermindering van vaste activa. Hiervan is in het verslagjaar geen sprake geweest. Alle immateriële vaste activa zijn benodigd voor de bedrijfsvoering. De post Immateriële vaste activa bestaat voornamelijk uit investeringen in software.

5. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

€ * 1.000

	2018/2019	2017/2018
Boekwaarde per 1 juli	68	96
Aanschafwaarde		
Openingsbalans per 1 juli	424	394
Investerings	39	30
Desinvesteringen	-150	-
Eindbalans per 30 juni	313	424
Cumulatieve afschrijvingen		
Openingsbalans per 1 juli	356	298
Afschrijving verslagjaar	26	58
Afschrijving op desinvesteringen	-150	-
Eindbalans per 30 juni	232	356
Boekwaarde per 30 juni	81	68

Op balansdatum is beoordeeld of sprake is geweest van een bijzondere waardevermindering van vaste activa. Hiervan is in het verslagjaar geen sprake geweest. De gepresenteerde desinvestering in

dit verslagjaar heeft betrekking op het economisch buiten gebruik stellen van middelen die niet langer gebruikt worden ten behoeve van de bedrijfsvoering. De post Materiële vaste activa bestaat voornamelijk uit investeringen in inrichting en computerhardware.

6. Vorderingen en overlopende activa

De post overige vorderingen (met een looptijd korter dan één jaar) bestaat uit de volgende onderdelen:

	30 juni 2019	30 juni 2018
Nog te ontvangen nalatenschappen	703	1.099
Vooruitbetaalde pensioenpremies	508	423
Vorderingen u.h.v. subsidies	-	713
Overige vooruitbetaalde en te ontvangen bijdragen	686	249
	1.897	2.484

€ * 1.000

De daling van de post vorderingen en overlopende activa wordt vooral verklaard doordat er in vorig verslagjaar sprake was van een vordering uit hoofde van subsidies (donorbron: Overige subsidies Buitenlandse Zaken). In het huidige verslagjaar is er sprake van een nog niet gerealiseerde voorwaardelijke besteding ten aanzien van deze donorbron, waardoor deze post in dit boekjaar wordt toegelicht bij de kortlopende schulden, verplichtingen uit hoofde van subsidies (toelichting punt 10 van deze jaarrekening).

7. Liquide middelen

	30 juni 2019	30 juni 2018
Kas en banksaldi	4.504	5.363
Spaarrekeningen bij Rabobank (S&P rating A+/A-1 juni 2019)	452	10.715
Spaarrekeningen bij ASN-Bank (S&P rating A-/A-2 juni 2019)	2.472	2.470
Spaarrekening bij ABN AMRO Bank (S&P rating A/A-1 juni 2019)	16.000	3.001
	23.428	21.549

€ * 1.000

Plan houdt beschikbare liquide middelen aan op een spaarrekening of depositorekening bij meerdere banken (de Rabobank, de ASN Bank of de ABN AMRO Bank). Banken worden geselecteerd op basis van een periodieke toetsing via de Eerlijke Bankwijzer en credit rating (bij voorkeur een A-rating). In het vermogensbeleid van Plan International Nederland is er bewust voor gekozen om niet te beleggen (bijvoorbeeld in aandelen). Voorgaande is vastgelegd in het financieel statuut van Plan International Nederland dat goedgekeurd is door de Raad van Toezicht. Alle gelden zijn direct opeisbaar.

8. Reserves en fondsen

Reserves

De reserves kunnen als volgt worden toegelicht:

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves worden aangehouden ten behoeve van toezeggingen aan programma's in Nederland en in de zuidelijke landen waarvan de herkomst voortvloeit uit de volgende bronnen:

€ * 1.000

Bron	Bruto gift	Uitvoeringskosten Nederland	Netto gift	Saldo bestemmingsreserves 30 juni 2018	Totaal beschikbaar	Besteed via Plan Int. of rechtstreeks	Besteed in Nederland	Vermogensmutatie continuïteitsreserve	Saldo bestemmingsreserves 30 juni 2019
Giften en schenkingen (*)	4.547	1.364	3.183	6.245	9.428	2.635	7	-	6.786
Acties	211	62	149	486	635	324	-	-	311
Corporate partners	439	72	367	174	541	145	131	-	265
Giften in natura	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nalatenschappen	993	299	694	1.540	2.234	801	2	-	1.430
Nationale Postcode Loterij	3.150	945	2.205	5.834	8.039	2.999	302	-	4.738
Totalen	9.340	2.742	6.598	14.278	20.876	6.904	442	-	13.530

(*) De reserve Giften en schenkingen (van particulieren) bestaat uit giften ten behoeve van projecten die nog niet besteed zijn.

De directie heeft bepaald dat de verschillende onderdelen van de reserves aan - al vastgestelde - projecten zullen worden besteed aan de hand van vastgestelde interne richtlijnen. Deze onderdelen hebben daarom een specifieke bestemming.

Continuïteitsreserve

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat de fondsenwervende instelling ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. In de toelichting worden de noodzakelijk geachte omvang van de continuïteitsreserve en ook de daaraan ten grondslag liggende veronderstellingen vermeld.

Het gaat om de volgende veronderstellingen:

- Risico terugbetaalverplichting voorwaardelijke giften
- Dotatie reorganisatievoorziening in geval van een plotselinge batendaling

€ * 1.000

Continuïteitsreserve

Stand per 1 juli 2018	1.662
Mutatie continuïteitsreserve	-
Stand per 30 juni 2019	1.662

De gewenste berekende hoogte van de continuïteitsreserve is ongewijzigd ten opzichte van vorig verslagjaar. Deze hoogte is in oktober 2018 samen met de Raad van Toezicht nogmaals geëvalueerd met als conclusie dat deze omvang nog steeds de gewenste hoogte is, gebaseerd op de uitgevoerde risico analyse. De hoogte van de reserve blijft hiermee ruim onder het maximale bedrag van de richtlijn van Goede Doelen Nederland (maximaal 1,5 maal de kosten van de werkorganisatie, voor Plan International Nederland te weten $1,5 \times € 9.732.312 = € 14.598.468$).

Fondsen

€ * 1.000

	Bruto gift	Uitvoeringskosten Nederland	Netto gift	Saldo 30 juni 2018	Totaal beschikbaar	Besteed via Plan Int. of rechtstreeks	Besteed in Nederland	Saldo 30 juni 2019
Bestemmingsfondsen								
Baten acties van derden								
SHO/Giro555	1.071	70	1.001	-	1.001	600	-	401
Totalen	1.071	70	1.001	-	1.001	600	-	401

9. Langlopende schulden

€ * 1.000

	30 juni 2019	30 juni 2018
verplichtingen u.h.v. subsidies	8.552	7.602

De stijging in de verplichtingen uit hoofde van subsidies wordt verklaard door de in dit jaar gerealiseerde groei in voorwaardelijke bestedingen en baten.

De verplichtingen uit hoofde van subsidies (voorwaardelijke donaties) kunnen als volgt worden toegelicht naar donorbron:

€ * 1.00

	Balans 30 juni 2018	Ontvangen (incl. rente)	Totaal beschikbaar	Overgemaakt alliantie	Besteed via Plan Int. of rechtstreeks	Uitvoerings- kosten Nederland	Balans 30 juni 2019
Strategische partnerschappen (GAA, Yes I Do)	5.254	14.624	19.878	7.300	8.464	588	3.526
Europese Unie	557	2.287	2.844	-	1.902	125	817
Corporate partners	925	171	1.096	-	930	94	72
Organisaties zonder winststreven	466	523	989	-	443	5	541
Postcode Loterij extra Trekking	-	2.160	2.160	-	-	-	2.160
Locally received	400	1.665	2.065	-	1.698	36	331
Subtotaal	7.602	21.430	29.032	7.300	13.437	848	7.447
Overig Buitenlandse Zaken	-713	10.345	9.632	-	8.171	356	1.105
Totaal	6.889	31.775	38.664	7.300	21.608	1.204	8.552

De voorwaardelijke donaties betreffen vooruit ontvangen gelden voor uit te voeren programma's in het kader van de doelstelling. Zodra deze voorwaardelijke donaties in overeenstemming met de doelstelling besteed zijn worden deze als baten verantwoord.

10. Kortlopende schulden

€ * 1.000

	30 juni 2019	30 juni 2018
Crediteuren	694	596
Loonbelasting en sociale premies	-	158
Rekening courant met Plan International en NO's	785	152
Voorziening vakantiedagen	227	222
Overige kortlopende schulden	28	14
	1.734	1.142

De stijging in de kortlopende schulden ten opzichte van vorig verslagjaar wordt vooral verklaard door de stijging in de Rekening courant verhouding met Plan International als gevolg van de in dit verslagjaar gerealiseerde groei in voorwaardelijke bestedingen en baten.

Alle kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

11. Niet uit de balans blijken de rechten en verplichtingen

De verplichtingen zijn onderverdeeld in de projectverplichtingen in het kader van de doelstelling en de overige verplichtingen voor het kantoor van Plan International Nederland.

€ * 1.000

Voorwaardelijke projectverplichtingen

Boekjaar	
2019/2020	18.524
2020/2021	7.496
2021/2022	1.214
2022/2023	103
2023/2024	-
	27.336

Per 30 juni 2019 heeft Plan International Nederland € 27,3 miljoen aan voorwaardelijke contractuele verplichtingen uitstaan voor uit te voeren projecten. Deze projectverplichtingen worden normaliter pas aangegaan nadat de volledige projectfinanciering rond is.

€ * 1.000

Overige verplichtingen

Boekjaar	
2019/2020	277
2020/2021	341
2021/2022	411
2022/2023	211
2023/2024	-
Meerjaren	75
	1.315

Huur- en bankverplichtingen

Het huidige contract voor de locatie Stadhouderskade 60 te Amsterdam loopt van 2013 tot en met 2022 met een breekmogelijkheid na vijf jaar. Er is geen sprake van een verplichting tot herstel na afloop van het gebruik van het gebouw. Wel is er een bankgarantie afgegeven ter waarde van € 75.000. Van de breekmogelijkheid op 1 januari 2018 is geen gebruik gemaakt.

Overige verplichtingen

Plan International Nederland heeft met Xerox een overeenkomst afgesloten voor de periode 1 september 2018 tot en met 30 augustus 2022 voor de huur van printers en het afnemen van prints. De kosten hiervan bedragen € 20.586 exclusief BTW per jaar.

De toename in de overige verplichtingen in het jaar 2020/2021 en 2021/2022 wordt verklaard doordat bij het geen gebruik maken van de breekoptie op 1 januari 2018, contractueel drie jaar korting is verleend (eindigend 31 december 2020). De daling in de verplichting wordt verklaard door de afloop van de contracttermijnen betreffende huur kantoor en kopieermachines.

Tenslotte staat Plan International Nederland garant voor frankeerkosten voor periodieken die Sandd heeft gefactureerd aan de drukker, voor het geval de drukker niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. De omvang hiervan is iets meer dan € 11.000 inclusief BTW.

12. Baten

12.1. Specificatie van geworven baten

€ * 1.000

	Baten van particulieren	Baten van bedrijven	Baten van loterij- organisaties	Baten uit subsidies van overheden	Baten van andere organisaties zonder winststreven	Levering van producten en/of diensten	Totaal 2018/2019	Begroting 2018/2019	Totaal 2017/2018
Kindsponsoring	15.364						15.364	15.232	16.712
Projectspensoring structureel	3.895						3.895	4.116	3.804
Projectspensoring eenmalig	653						653	1.275	794
Giften en schenkingen			3.150		1.071		4.221	3.650	3.232
Ongeoormerkt						-	-	-	23
Geoormerkt internationaal					448		448	896	882
Nalatenschappen	993						993	1.200	1.188
Acties	211						211	500	249
Corporate partners		1.603					1.603	2.920	1.974
Subsidies van overheden				28.639			28.639	24.978	23.084
Som van de geworven baten 2018/2019	21.116	1.603	3.150	28.639	1.519	-	56.027	54.767	51.942
Begroting 2018/2019	22.323	2.920	3.150	24.978	1.396	-	54.767		
Realisatie 2017/2018	22.747	1.974	3.150	23.084	964	23	51.942		

De totale baten zijn 2,3% (€ 1,3 miljoen) hoger dan begroot. Dit komt voornamelijk door hogere baten uit subsidies van overheden (€ 3,6 miljoen) en giften (SHO/Giro555 € 0,6 miljoen). Daar tegenover staan lagere baten van corporate partners (€ 1,3 miljoen), lagere baten van particulieren (€ 1,2 miljoen) en begrote nieuwe vormen van fondsenwerving en acties (€ 0,5 miljoen) die niet zijn gerealiseerd. In vergelijking met het vorige verslagjaar zijn de totale baten met 7,9% gestegen (€ 4,1 miljoen). De belangrijkste verklaring hiervoor zijn de gerealiseerde subsidiebatens (€ 5,5 miljoen) en de lagere baten van particulieren (€ 1,6 miljoen).

De baten vanuit de verschillende inkomstenbronnen kunnen als volgt worden toegelicht:

12.2. Kindsponsoring

€ * 1.000

Kindsponsoring	2018/2019	Begroting 2018/2019	Mutatie % t.o.v. begr.	2017/2018
	15.364	15.232	0,9%	16.712

De baten uit kindsponsoring zijn 0,9% hoger dan begroot. Ten opzichte van het vorige verslagjaar is er een daling van 8%. Baten uit kindsponsoring betreffen de periodieke bijdragen van particuliere sponsors voor ondersteuning van de gemeenschappen van de gesponsorde kinderen. Deze bijdragen zijn ontvangen in 2018/2019 en zijn onvoorwaardelijk.

Het verloop van het aantal sponsors ten opzichte van voorgaand verslagjaar kan als volgt worden weergegeven:

Aantal sponsors	Structureel Kindspensors	Structureel Projectspensors	Totaal aantal structurele sponsors	Totaal aantal eenmalige sponsors
1 juli 2018	48.400	43.053	91.453	
Toename aantal sponsors	264	9.662	9.926	
Afname aantal sponsors	-3.718	-9.551	-13.269	
Eenmalige sponsors				9.159
30 juni 2019	44.946	43.164	88.110	9.159

Het verloop van het aantal gesponsorde kinderen kan als volgt worden weergegeven:

Aantal gesponsorde kinderen	
1 juli 2018	56.668
Toename aantal gesponsorde kinderen	435
Afname aantal gesponsorde kinderen	-4.450
30 juni 2019	52.653

12.3. Projectsporsoring (structureel en eenmalig)

€ * 1.000

	2018/2019	Begroting 2018/2019	Mutatie % t.o.v. begr.	2017/2018
Projectsporsoring structureel	3.895	4.116		3.804
Projectsporsoring eenmalig	653	1.275		794
Totaal projectsporsoring	4.548	5.391	-15,6%	4.598

Dit betreft eenmalige en structurele giften en schenkingen van sponsors of derden. Door begrote maar niet gerealiseerde campagnes ten aanzien van voornamelijk eenmalige giften zijn deze baten € 0,8 miljoen lager dan begroot. Dit laatste is ook terug te zien in de lagere gerealiseerde wervingskosten ten opzichte van de begroting (€ 0,3 miljoen). Ten opzichte van vorig verslagjaar zijn de inkomsten nagenoeg gelijk.

12.4. Giften en schenkingen

€ * 1.000

	2018/2019	Begroting 2018/2019	Mutatie % t.o.v. begr.	2017/2018
Giro555 (SHO)	1.071	500		82
Postcode Loterij	3.150	3.150		3.150
Totaal Giften en schenkingen ongeoormerkt	4.221	3.650	15,6%	3.232

12.4.1. Samenwerkende Hulp Organisaties/Giro555

De baten van de SHO/Giro555 zijn hoger dan begroot. Deze kosten zijn vanwege het karakter van deze inkomsten (noodhulp bij rampen) lastig te begroten. De baten in het vorige verslagjaar hadden volledig betrekking op de actie Slachtoffers Hongersnood van maart 2017. De baten in het huidige verslagjaar 2018/2019 hebben volledig betrekking op de actie 'Nederland helpt Sulawesi' die gestart is naar aanleiding van de aardbeving in Indonesië op 28 september 2018. Plan International Nederland is sinds 2015 officieel lid van de Samenwerkende Hulp Organisaties/Giro555.

Actie: Sulawesi

		Boekjaar FY19		T/m Boekjaar	
		Totaal			Totaal
Baten					
Baten uit baten uit acties van derden		1.071.556			1.071.556
Rente		-			-
Totaal baten		1.071.556			1.071.556
Kosten voorbereiding en coördinatie (AKV)					
Totale kosten voorbereiding en coördinatie SHO publieks donatie		75.009			75.009
Daadwerkelijk bestede kosten AKV (max 7% van de daadwerkelijke bestedingen)		70.102			70.102
Totaal beschikbaar voor hulpactiviteit		1.001.454			1.001.454
Lasten					
Committeringen van deelnemer (D)					
o verstrekte steun via de UO		1.001.454			1.001.454
o verstrekte steun via de IK		-			-
o verstrekte steun via de D zelf		-			-
Totaal beschikbare committeringsruimte		1.001.454			1.001.454
		Boekjaar		Tof en met boekjaar	
		Noodhulp	Wederopbouw	Noodhulp	Wederopbouw
Inzicht in kassstromen van de deelnemer					
Overmakingen door D met betrekking tot:					
o verstrekte steun via de UO		600.000		600.000	600.000
o verstrekte steun via de IK					
o verstrekte steun via de D zelf					
Inzicht in bestedingen ter plaatse					
o Besteding ter plaatse door de UO		826.970		826.970	826.970
o Besteding ter plaatse door de IK					
Besteding ter plaatse door de D zelf					

Informatie internationale afdrachten Noodhulp in dit verslagjaar naast SHO/Giro555-afdrachten

De internationaal beschikbaar gestelde gelden aan noodhulp (exclusief SHO/Giro555) in het verslagjaar 2018/2019 bedroegen € 5.080.815. Daarnaast is er € 1.278.861 overgemaakt naar DRM-alliantie partners met wie Plan International Nederland programma's uitvoert. Dit betreft de allianties VVV (Vrouwen, Vrede, Veiligheid) en Joint Response Sudan 2019. De internationale afdrachten beschikbaar gesteld aan Plan International worden verder toegelicht bij punt 13.7 van deze jaarrekening.

12.4.2. Nationale Postcode Loterij

Jaarlijkse bijdrage Nationale Postcode Loterij

Sinds 1998 is Plan International Nederland beneficiënt van de Nationale Postcode Loterij. Plan International Nederland ontvangt sinds 2014/2015 een jaarlijkse bijdrage van € 3,15 miljoen.

Extra Trekking Nationale Postcode Loterij

Afgelopen verslagjaar heeft de Nationale Postcode Loterij, in het kader van de extra trekking, onze projectaanvraag betreffende Safer Cities for Girls in de Filipijnen gehonoreerd à € 2,16 miljoen. In tegenstelling tot de jaarlijkse bijdrage zijn dit geen onvoorwaardelijke baten aangezien er sprake is van een terugbetalingsverplichting zoals bij subsidies. Daarom wordt deze bate in de jaarrekening verantwoord alsof het een voorwaardelijke toezegging betreft (zie ook punt 9 van deze jaarrekening: toelichting op de voorwaardelijke toezeggingen bij de kortlopende schulden).

€ * 1.000							
Balanspositie 30 juni 2019	Totale lasten 2018/2019	Vergoeding uitvoeringskosten	Directe project- en programma- financiering	Totale baten 2018/2019	Mutatie balans- verplichting	Ontvangen projectcontributie incl. rente	Balanspositie 30 juni 2018
2.160	-	-	-	-	-2.160	2.160	-
Safer Cities for Girls (Filipijnen)							

12.5. Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten (Ongeoormerkt)

€ * 1.000			
2018/2019	Begroting 2018/2019	Mutatie % t.o.v. begr.	2017/2018
-	-		23
Ongeoormerkt			

De gerealiseerde baten in het vorige verslagjaar hebben betrekking op verkopen van producten (onder meer clutchbags en fair trade sieraden). De verkoop van clutchbags en sieraden is gestopt waardoor in dit verslagjaar geen baten gebudgetteerd en gerealiseerd zijn.

12.6. Baten van andere organisaties zonder winststreven (geoomerkt internationaal)

€ * 1.000

	2018/2019	Begroting 2018/2019	Mutatie % t.o.v. begr.	2017/2018
Geoomerkt internationaal	448	896	-50,0%	882

De baten van andere organisaties zonder winststreven vallen 50% lager uit dan begroot door het afronden van bestaande projecten in combinatie met vertraging bij de implementatie van lopende projecten. Dit verklaart ook de daling ten opzichte van vorig jaar.

€ * 1.000

Programma	Balanspositie 30 juni 2019	Totale lasten 2018/2019	Vergoeding uitvoeringskosten	Directe project- en programma financiering	Totale baten 2018/2019	Mutatie balansverplichting	Ontvangen projectcontributie incl. rente	Balanspositie 30 juni 2018
Promote the protection and education of children and young people	-	263	-1	264	263	-1	264	-1
Adressing root causes of Migration (Ethiopie)	315	24	-	24	24	-99	123	216
Building my Future (Uganda)	10	37	3	34	37	37	-	47
Reach Mindanao: Empowering youth through flexible learning and skills building	171	71	3	68	71	71	-	242
Investing in Young Children (Lebanon Phase1)	37	47	-	47	47	-75	122	-38
Investing in Young Children (Lebanon Phase2)	8	6	-	6	6	-8	14	-
Totaal	541	448	5	443	448	-75	523	466

12.7. Nalatenschappen

€ * 1.000

	2018/2019	Begroting 2018/2019	Mutatie % t.o.v. begr.	2017/2018
Totaal nalatenschappen	993	1.200	-17,3%	1.188

Op deze regel worden de ontvangen bedragen uit erfenissen en legaten verantwoord. Gezien de aard van de inkomsten verschillen deze van jaar tot jaar.

12.8. Acties

Dit betreft de verantwoording van baten uit scholierenacties en bijzondere giften.

€ * 1.000

	2018/2019	Begroting 2018/2019	Mutatie % t.o.v. begr.	2017/2018
Totaal acties	211	500	-57,8%	249

De actie Schaatsen voor Water heeft minder opbrengsten opgeleverd dan begroot. De oorzaak hiervan is de toegenomen concurrentie van andere goede doelen die ook fondsenwervende activiteiten uitvoeren bij basisscholen. Gezien de verhouding tussen kosten en baten is besloten te stoppen met deze actie. Op dit moment wordt nagedacht over alternatieven.

12.9. Corporate partners

Dit betreft de verantwoording van baten van het bedrijfsleven. De corporate partners steunen verschillende projecten, waarbij zij in de projectlanden vaak ook lokale deskundigheid en hulp van eigen medewerkers ter beschikking stellen.

€ * 1.000

	2018/2019	Begroting 2018/2019	Mutatie % t.o.v. begr.	2017/2018
Corporate partners onvoorwaardelijke donaties	439	750		219
Corporate partners voorwaardelijke donaties	1.024	2.070		1.652
Gifts in kind	140	100		103
Totaal baten van bedrijven	1.603	2.920	-45,1%	1.974

De baten Corporate partners zijn ruim € 1,3 miljoen lager dan begroot (-45%). Naar aanleiding van deze resultaten is afgelopen verslagjaar een nieuwe strategie ontwikkeld en zijn er organisatiewijzigingen doorgevoerd om het aantal partners te laten toenemen.

Naast projectbijdragen en giften heeft Plan International Nederland in het verslagjaar giften in natura ontvangen van DLA Piper (uren van medewerkers met betrekking tot juridisch advies ter waarde van € 44.100), TUI Foundation (vliegtickets en hotelkosten ad € 1.847), pro bono adviesuren van Accenture (€ 93.766) en een regenjas van Rain Couture (€ 99).

12.9.1. Onvoorwaardelijke toezeggingen (giften) corporate partners

Zie ook de toelichting bij punt 8: Reserves en fondsen. De baten betreffende onvoorwaardelijke toezeggingen in dit verslagjaar zijn € 438.699.

12.9.2. Voorwaardelijke toezeggingen corporate partners

€ * 1.000

Programma	Balanspositie 30 juni 2018	Ontvangen project- contributie incl. rente	Mutatie balans- verplichting	Totale baten 2018/2019	Directe project- en programma- financiering	Vergoeding uitvoeringskosten	Totale lasten 2018/2019	Balanspositie 30 juni 2019
Addressing Sex Tourism with Minors	-	4	-	4	-	4	4	-
Skills development for economic empowerment of youth in Latin America	48	-	48	48	3	45	48	-
Employment for vulnerable women	228	-	25	25	25	-	25	203
Wired for Work	630	-	673	673	640	33	673	-43
Skill development and employment for disadvantaged youth	15	-	15	15	15	-	15	-
La League: father and daughters, together, putting teenage pregnancies and child marriages offside	4	-	112	112	100	12	112	-108
Science, Technology, Engineering and Mathematics: Girls can do it!	-	132	15	147	147	-	147	-15
YEE Skills training	-	35	-35	-	-	-	-	35
Totaal	925	171	853	1.024	930	94	1.024	72

12.10 Subsidies overheden

12.10.1 Toelichting op de strategische partnerschappen

Girls Advocacy Alliance

De Girls Advocacy Alliance is een programma dat Plan International Nederland gemeenschappelijk uitvoert met de Nederlandse partners Defence for Children-ECPAT en Terre des Hommes. Het programma heeft als doel door lobby en beïnvloeding geweld tegen meisjes en jonge vrouwen aan te pakken en (economische) kansen voor meisjes en vrouwen te realiseren. Geweld en economische uitsluiting zijn namelijk nauw met elkaar verbonden. Vooral door kindhuwelijken, seksueel geweld, vrouwenhandel en de ergste vormen van kinderarbeid vallen meisjes massaal uit in het voortgezet en beroepsonderwijs, wat hun kans op een baan minimaliseert. En omgekeerd geldt: zonder inkomen en zelfstandigheid zijn zij kwetsbaarder voor geweld.

Yes-I-Do

In de alliantie Yes-I-Do werkt Plan International Nederland samen met Amref Flying Doctors, Choice for Youth and Sexuality, het Koninklijk Instituut voor de Tropen (KIT) en Rutgers om de genderongelijkheid, armoede en rechteloosheid van meisjes aan te pakken. Die liggen aan de basis van het voortbestaan van meisjesbesnijdenis, kindhuwelijken en tienerzwangerschappen. Bijna zeventig miljoen meisjes wereldwijd krijgen zelf te maken met kindhuwelijk. In ontwikkelingslanden is 1 op de 3 meisjes getrouwd voor haar 18e, en 1 op de 9 voor haar 15e. Dit is een schending van de basale rechten van meisjes. Een huwelijk op vroege leeftijd betekent voor meisjes dat het hun onderwijsmogelijkheden en economische kansen ernstig beperkt. Zeer jonge meisjes lopen bij zwangerschap een groter risico op complicaties. Ze raken daarnaast soms sociaal geïsoleerd als ze niet meer naar school kunnen en/of bij hun schoonfamilie wonen. Ze zijn kwetsbaarder voor geweld, en worden geremd in hun ontwikkeling.

€ * 1.000

Programma	Balanspositie 30 juni 2019	Totale lasten 2018/2019	Vergoeding uitvoeringskosten	Directe projecten programma- financiering	Totale baten 2018/2019	Mutatie balansverplichting	Ontvangen project- contributie incl. rente	Balanspositie 30 juni 2018
Girls Advocacy Alliance	2.287	10.177	395	9.782	10.177	797	9.380	3.084
Yes I Do	1.239	6.175	193	5.982	6.175	931	5.244	2.170
Totaal	3.526	16.352	588	15.764	16.352	1.728	14.624	5.254

12.10.2. Overzicht overige subsidies Nederlandse overheid

€ * 1.000

Programma	Balanspositie 30 juni 2018	Ontvangen projectcontributie incl. rente	Mutatie balansverplichting	Totale baten 2018/2019	Directe projecten programma- financiering	Vergoeding uitvoeringskosten	Totale lasten 2018/2019	Balanspositie 30 juni 2019
Bescherming tegen geweld								
A collective NO against child sexual exploitation	26	-	26	26	-	26	26	-
Down to Zero (Terre des Hommes)	-30	517	9	526	526	-	526	-39
O2P Agents of Change Unite against FGM/C	30	-	58	58	58	-	58	-28
Eliminate forced child marriage Ethiopia (Phase 2)	215	-	155	155	155	-	155	60
Protect Children from Violence in Ningxia	-	101	2	103	103	-	103	-2
Noodhulp (DRM)								
Vrouwen Veiligheid Vrede	-30	491	57	548	548	-	548	-87
B-Ready Program	-	80	-29	51	51	-	51	29
Joint Responses in Africa (Sudan, South Sudan, CAF, Nigeria) and Colombia (Venezuela crisis)	267	6.418	-1.805	4.613	4.382	231	4.613	2.072
Water, Sanitatie en Hygiëne (WASH)								
Integrated WASH & FNS program	-50	291	318	609	569	40	609	-368
DGIS-Fonds Duurzaam Water	88	-	354	354	354	-	354	-266
Sanitation in Peri-urban Areas II (SPA II)	-	135	23	158	158	-	158	-23
Wash SDG-Consortium	-1.229	2.312	-986	1.326	1.267	59	1.326	-243
Totaal	-713	10.345	-1.818	8.527	8.171	356	8.527	1.105

12.10.3. Overzicht subsidies Europese Unie

€ * 1.000

Programma	Balanspositie 30 juni 2018	Ontvangen projectcontributie incl. rente	Mutatatie balansverplichting	Totale baten 2018/2019	Directe projecten programma- financiering	Vergoeding uitvoeringskosten	Totale lasten 2018/2019	Balanspositie 30 juni 2019
Young voices: enhancing transformative change, good governance and accountability in maternal health delivery (Ghana)	29	-	29	29	29	-	29	-
Community lead institutionalization of food - CLISSA (Nicaragua)	40	-	40	40	40	-	40	-
Poverty Reduction through Youth Empowerment, Technical Training and Employability in Mozambique	-	119	-	119	62	57	119	-
Child Survival and Development in Port Loko (Sierra Leone)	285	-	285	285	285	-	285	-
Regional Development and Protection Plan - RDPP (Ethiopia)	203	-	769	769	719	50	769	-566
Mubadero - enterprises for social change	-	968	-688	280	262	18	280	688
Livesaving Child Protection and Education	-	1.200	-695	505	505	-	505	695
Totaal	557	2.287	-260	2.027	1.902	125	2.027	817

12.10.4. Overzicht overige subsidies overheden

€ * 1.000

Programma	Balanspositie 30 juni 2018	Ontvangen projectcontributie incl. rente	Mutatie balansverplichting	Totale baten 2018/2019	Directe projecten programma- financiering	Vergoeding uitvoeringskosten	Totale lasten 2018/2019	Balanspositie 30 juni 2019
Generation Breakthrough: prevention of gender based violence and meeting SRHR needs of adolescents in Bangladesh	217	499	-152	347	338	9	347	369
Protect children from violence through positive discipline in Ningxia (Phase1)	-11	-	-	-	-	-	-	-11
Sustainable Sanitation and Hygiene for East Indonesia (SEHATI)	194	104	194	298	298	-	298	-
The scaling up of WASH-program in district Dir (Upper Pakistan)	-	63	-	63	63	-	63	-
Emergency nutrition specific and WASH sensitive response for drought	-	67	1	68	67	1	68	-1
Protection of children in emergency affected areas of Gedeo Zone of SNNPR	-	171	2	173	171	2	173	-2
Young Women's Political Participation and Leadership	-	761	24	785	761	24	785	-24
Totaal	400	1.665	69	1.734	1.698	36	1.734	331

€ * 1.000

	2018/2019	Begroting 2018/2019	Mutatie % t.o.v. begr.	2017/2018
Totaal subsidies overheden 12.10.1 t/m 12.10.4	28.639	24.978	14,7%	23.084

De totale baten uit subsidies van overheden zijn in 2018/2019 14,7% hoger dan begroot. De belangrijkste verklaring zijn meer toegekende aanvragen bij DRM en ECHO (Directoraat-generaal voor Humanitaire Hulp van de Europese Commissie) en hogere baten betreffende *locally received subsidies* als gevolg van lokale fondsenwerving. De hoogte van de *locally received income subsidies* is moeilijk te begroten, omdat Plan International Nederland hierbij afhankelijk is van activiteiten van Nederlandse organisaties en multilaterale partners in de programmalanden.

13. Lasten

Hieronder worden alle lasten opgenomen die Plan International Nederland gedurende het verslagjaar heeft gemaakt in het kader van de doelstelling. Deze lasten zijn ingedeeld in de volgende hoofdactiviteiten:

- Lasten samenhangende met de doelstellingen
- Lasten samenhangende met werving van baten
- Lasten samenhangende met beheer en administratie

De lasten worden toegerekend op basis van bedrijfseconomische grondslagen. Lasten die rechtstreeks betrekking hebben op een hoofdactiviteit worden zoveel mogelijk direct toegerekend. De resterende lasten worden verdeeld met een sleutel gebaseerd op het aantal werkzame personen in voltijdsformatieplaatsen (FTE). Wanneer een persoon volledig werkzaam is voor een bepaalde hoofdactiviteit wordt deze daar 100% verantwoord. Plan International Nederland past bij de toerekening voor kosten de aanbeveling van de Goede Doelen Nederland toe.

13.1 Besteed aan doelstellingen

€ * 1.000

Toelichting lastenverdeling	Doelstelling A NL progr. & allianties	Doelstelling B voorl. & bew.	Doelstelling C afdracht Plan Int.	Wervingskosten	Kosten beheer en administratie	Werkelijk 2018/2019	Begroting 2018/2019	Werkelijk 2017/2018
Directe kosten								
Subsidies en bijdragen	9.411	-	-			9.411	9.683	7.646
Internationale afdrachten	-	-	33.713			33.713	31.162	30.630
Uitbesteed werk	1.324	-	-			1.324	1.349	1.155
Publiciteit en communicatie	1.481	1.070	-			2.551	3.180	2.805
Personeelskosten	2.125	911	-			3.036	2.545	2.573
Huisvestingskosten	87	37	-			124	146	117
Kantoor- en algemene kosten	593	253	-			846	769	714
Afschrijving en rente	75	32	-			107	119	118
Totaal directe kosten	15.096	2.303	33.713	-	-	51.112	48.953	45.758
Besteed aan doelstellingen / totale lasten						90,7%	89,8%	90,0%
Gemiddeld aantal personeelsleden in FTE samenhangend met de doelstelling	35,6	15,2	-			50,8	49,9	44,94
Indirecte kosten								
Publiciteit en communicatie				1.083	36	1.119	1.762	1.259
Personeelskosten				2.162	898	3.060	2.829	2.795
Huisvestingskosten				88	37	125	139	127
Kantoor- en algemene kosten				603	251	854	737	778
Afschrijving en rente				77	32	109	114	128
Totaal indirecte kosten	-	-	-	4.013	1.254	5.267	5.581	5.086
Totale kosten 2018/2019	15.096	2.303	33.713	4.013	1.254	56.379	54.534	50.844
Begroting 2018/2019	14.645	3.146	31.162	4.348	1.233	54.534		
Totale kosten 2017/2018	12.312	2.816	30.630	3.853	1.233	50.844		

Het bestedingspercentage als percentage van de totale lasten (90,7%) is licht hoger dan begroot (89,8%).

A: Programmaontwikkeling en -beheer betreft bestedingen ten behoeve van de ondersteuning vanuit Nederland van geselecteerde projecten in de programmalanden van Plan International, door middel van de uitwisseling van geleerde lessen en monitoring, evaluatie en verslaglegging van projecten (inclusief het beheer van de Child Rights Alliance). Tevens wordt de Nederlandse bevolking geïnformeerd over en zo mogelijk actief betrokken bij duurzame armoedebestrijding en verdelingsvraagstukken in de wereld. De projecten behorende bij deze doelstellingen in dit jaarverslag zijn op de website van Plan International Nederland terug te vinden: www.planinternational.nl

B: Van bestedingen aan de doelstelling Voorlichting en bewustwording is sprake wanneer de instelling voorlichting geeft die primair ten doel heeft het bewerkstelligen van bewustwording, attitudeverandering en gedragsverandering (anders dan het geven van geld) bij de doelgroep.

Het gaat hierbij om kosten van bijvoorbeeld het bijwerken van de Plan-website met betrekking tot informatie over ontwikkelingsprojecten, vrijwilligers- en PR-activiteiten, informatie over projecten bij gesponsorde kinderen gerelateerd aan informatievoorziening aan sponsors. De uitvoeringskosten omvatten communicatiekosten voor met name de verzending van sponsorpost en daarnaast (een deel van) de salariskosten en bijbehorende kosten van de afdelingen Communicatie en Particuliere Sponsoring (sponsorinformatie en sponsoradministratie).

C: De internationaal beschikbaar gestelde bedragen worden in toelichting 13.7 nader uiteengezet.

13.2. Wervingskosten

De indirecte lasten die samenhangen met wervingsactiviteiten kunnen als volgt worden toegelicht:

€ * 1.000			
Besteed aan werving	Werkelijk 2018/2019	Begroting 2018/2019	Werkelijk 2017/2018
Publiciteit en communicatie	1.083	1.719	1.228
Personeelskosten	2.162	1.910	1.917
Huisvestingskosten	88	101	87
Kantoor- en algemene kosten	603	535	534
Afschrijving en rente	77	83	88
Totaal wervingslasten	4.013	4.348	3.853
Percentage Werving t.o.v. de lasten	7,1%	8,0%	7,6%
Percentage Werving t.o.v. de baten	7,2%	7,9%	7,4%
Gemiddeld aantal personeelsleden in FTE samenhangend met de doelstelling	36,2	34,7	33,5

Ten opzichte van vorig jaar zijn de wervingskosten uitgedrukt in lasten gedaald met 0,5%. De belangrijkste verklaring hiervoor is dat een aantal begrote wervingscampagnes niet gerealiseerd is. Daarnaast worden er door de toegenomen bezetting van de programma-afdeling minder generieke overheadkosten gealloceerd aan werving. Normaliter bewegen de wervingskosten uitgedrukt in verhouding tot de totale lasten zich tussen de 7% en 9%.

13.3. Beheer en administratie

De indirecte lasten die samenhangen met Beheer en administratie zijn als volgt samengesteld:

€ * 1.000

Kosten Beheer en administratie	Werkelijk 2018/2019	Begroting 2018/2019	Werkelijk 2017/2018
Publiciteit en communicatie	36	43	31
Personeelskosten	898	919	878
Huisvestingskosten	37	38	40
Kantoor en algemene kosten	251	202	244
Afschrijving en rente	32	31	40
Totaal kosten Beheer en administratie	1.254	1.233	1.233
Percentage Beheer en administratie t.o.v. de lasten	2,2%	2,3%	2,4%
Percentage Beheer en administratie t.o.v. de baten	2,2%	2,3%	2,4%
Gemiddeld aantal personeelsleden in FTE	15,0	13,1	15,3

Ten opzichte van vorig jaar is het percentage Beheer en administratie gedaald met 0,2%. Ook hiervoor geldt dat de groei in de programma-afdeling zich vertaalt in schaalvoordelen ten aanzien van overhead-kosten. Plan International Nederland hanteert intern een eigen norm van maximaal 3%. De begrote en gerealiseerde percentages zitten hier ruimschoots onder.

13.4. Som der lasten

De totalen van de bovenstaande lasten zijn:

€ * 1.000

Programma	Doelstelling 2018/2019	Werving 2018/2019	Beheer 2018/2019	Werkelijk 2018/2019	Begroting 2018/2019	Mutatie %	Werkelijk 2017/2018
Subsidies en bijdragen	9.411	-	-	9.411	9.683	-3%	7.646
Afdrachten	33.713	-	-	33.713	31.162	8%	30.630
Uitbesteed werk	1.324	-	-	1.324	1.349	-2%	1.155
Publiciteit en communicatie	2.551	1.083	36	3.670	4.942	-26%	4.064
Personeelskosten	3.036	2.162	898	6.096	5.374	13%	5.368
Huisvestingskosten	124	88	37	249	285	-13%	244
Kantoor- en algemene kosten	846	603	251	1.700	1.506	13%	1.492
Afschrijving en rente	107	77	32	216	233	-7%	246
Totaal	51.112	4.013	1.254	56.379	54.534	3,4%	50.844
Gemiddeld aantal medewerkers (incl. vervanging en oproepkrachten), uitgedrukt in FTE	50,8	36,2	15,0	102,0	97,7	4%	93,8
Gemiddelde personeelskosten per medewerker (FTE's) in Euro's	59.726	59.760	59.733	59.739	55.005	9%	57.241
Baten per medewerker (FTE's) in Euro's				549.020	560.563	-2%	553.907

13.5 Lastentoerekening personeelskosten

De kosten die samenhangen met personeel zijn als volgt samen te vatten:

€ * 1.000

Personeelskosten	Werkelijk 2018/2019	Begroting 2018/2019	Werkelijk 2017/2018
Lonen en salarissen	3.613	3.268	3.187
Sociale lasten	939	907	858
Pensioenlasten	727	605	626
Scholingskosten	142	100	132
Overige personele kosten	675	494	565
Totaal	6.096	5.374	5.368

Toelichting ontwikkeling personele kosten

De lasten voor Lonen en salarissen zijn vooral hoger dan vorig jaar door een toename in FTE (volume-effect). Dit komt enerzijds doordat aan het eind van het verslagjaar al rekening gehouden is met de benodigde acquisitie-inspanningen (en bijbehorende resources) ten aanzien nieuwe strategische partnerschappen met het ministerie van Buitenlandse Zaken. Deze kosten kunnen niet worden doorbelast aan programma's. Anderzijds kan de stijging verklaard worden door benodigde vervanging bij zwanerschappen en doorgevoerde organisatieaanpassingen voor de zakelijke markt. De toename in FTE resulteert ook in hogere sociale lasten en pensioenlasten.

Verder is er meer geld uitgegeven aan opleiding en training. Dit betreft onder meer de *safety & security-training* voor medewerkers die naar het veld gaan (veelal programmamedewerkers) en ingestelde extra *safeguarding* trainingen.

De hogere overige personele lasten worden veroorzaakt door hogere lasten van tijdelijke medewerkers en hogere wervingskosten. Dit laatste is met name een gevolg van een krappere arbeidsmarkt waardoor het steeds lastiger wordt om goed gekwalificeerde medewerkers te werven en vacatures langer open staan.

Gemiddeld aantal FTE	Werkelijk 2018/2019	Begroting 2018/2019	Werkelijk 2017/2018
FTE Doelstellingen	50,8	49,9	44,9
FTE Werving van baten	36,2	34,7	33,5
FTE Beheer en administratie	15,0	13,1	15,3
Totaal	102,0	97,7	93,8

Toelichting ontwikkeling aantal FTE

De in bovenstaand overzicht gepresenteerde aantallen FTE betreft alle medewerkers die werkzaam zijn voor Plan International Nederland. In tegenstelling tot voorgaande verslagjaren zijn er dit verslagjaar twee medewerkers die volledig hun diensten verrichten voor andere national organisations binnen Plan International (Zweden en Ierland). De kosten van deze medewerkers worden volledig doorbelast aan deze organisaties. Zowel in dit verslagjaar als vorig verslagjaar zijn er geen medewerkers werkzaam buiten Nederland.

13.6. Lastentoerekening huisvestingskosten

De lasten die samenhangen met huisvesting zijn als volgt opgebouwd:

€ * 1.000

Huisvestingskosten	Werkelijk 2018/2019	Begroting 2018/2019	Werkelijk 2017/2018
Huur inclusief huurkorting en verminderd met huurinkomsten	131	165	130
Servicekosten (gas, water, elektra en BTW-compensatie)	69	73	70
Overige huisvestingskosten (beveiliging, schoonmaak, etc.)	50	48	44
Totaal	250	286	244

Toelichting ontwikkeling kosten huisvesting

Sinds december 2012 is Plan International Nederland gehuisvest in een voormalig schoolgebouw aan de Stadhouderskade in Amsterdam. Deze huisvesting past bij een goededoelenorganisatie als Plan. Het pand heeft een maatschappelijke bestemming met een acceptabele vierkantemeterprijs, met ruimte voor meerdere goededoelenorganisaties. Plan International Nederland verhuurt een deel van haar beschikbare ruimte aan Action Aid.

Voor haar eigen kantoorruimte betaalde Plan in 2018/2019 een huurprijs (inclusief korting en inclusief huurinkomsten van de onderhuurders) van € 130.634. Plan International Nederland gebruikte dit verslagjaar zelf 1.283 vierkante meters. Dit betekent dat Plan een prijs betaalt van € 102 per vierkante meter (in 2017/2018 was dit € 106).

13.7. Internationaal beschikbaar gesteld**Plan International**

Gelden die Plan International Nederland beschikbaar stelt aan Plan International in een verslagjaar zijn:

- Afdrachten betreffende ontvangen kindspansorgelden en
- Afdrachten betreffende programma's

Afdrachten uit hoofde van programma's zijn gebaseerd op *Funding Agreement Documents* (FAD's). Dit zijn verplichtingen die Plan International Nederland aangaat met onderdelen van Plan International (veelal *country offices*). Deze niet uit de balans blijken verplichting ten aanzien van deze FAD's zijn toegelicht onder punt 11 bij de voorwaardelijke projectverplichtingen.

€ * 1.000

	2018/2019	Begroting 2018/2019	Mutatie % t.o.v. begr.	2017/2018
Totaal internationaal beschikbaar gesteld	33.713	31.162	8,2%	30.630

€ * 1.000

Internationale afdrachten naar donorbron

2018/2019

Particulieren	12.747
Bedrijven	956
Loterijorganisaties	2.999
Organisaties zonder winststreven	937
Subsidies van overheden	16.074
Totaal Internationaal beschikbaar gesteld	33.713

De hogere internationale afdrachten ten opzichte van de begroting en van vorig verslagjaar zijn vooral te verklaren door hogere afdrachten betreffende subsidies van overheden. Afdrachten uit hoofde van projecten en programma's die beschikbaar gesteld worden aan Plan International zijn gebaseerd op de liquiditeitsbehoefte van deze projecten en programma's. Deze liquiditeitsbehoefte is gerelateerd aan de voortgang van deze projecten en programma's.

14. Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten bestaan uit rente:

€ * 1.000

	2018/2019	2017/2018	2016/2017	2015/2016	2014/2015	2013/2014
Deposito's en liquide middelen	5	20	45	94	139	122
Totaal rente bankrekeningen	5	20	45	94	139	122
Gerealliseerd rentepercentage	0,0%	0,1%	0,2%	0,7%	0,9%	1,5%

15. Bezoldiging directie en Raad van Toezicht

Plan International Nederland kent één statutair directeur. De bezoldiging van de directie is als volgt:

€ * 1.000

Specificatie totale bezoldiging directie	Werkelijk 2018/2019	Werkelijk 2017/2018
Naam	Monique van't Hek	Monique van't Hek
Functie	directeur	directeur
Aard dienstverband (looptijd)	bepaald	onbepaald
Uren per week	40	40
parttime percentage	100%	100%
periode	1-7/30-6	1-7/30-6
Jaarinkomen		
Bruto salaris	105	101
Vakantiegeld	8	8
Vaste eindejaarsuitkering	-	-
Jubileumuitkering/uitbetaling niet opgenomen vakantiedagen	-	-
Totaal Jaarinkomen	113	109
Belaste vergoedingen/bijtellingsen	5	13
Pensioenlasten (wg-deel)	38	32
Pensioencompensatie	-	-
Overige beloningen op termijn	-	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-	-

Bezoldiging directie

De Raad van Toezicht heeft op advies van de remuneratiecommissie het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt jaarlijks geactualiseerd. De laatste evaluatie was in november 2018.

Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Plan International Nederland de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties (zie www.goededoelennederland.nl).

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij Plan International Nederland vond plaats door de remuneratiecommissie. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 465 punten met een maximaal jaarinkomen van € 135.314 (1 FTE/12 mnd.).

De voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomen van de directie bedroeg € 113.031 voor Monique van't Hek (1 FTE/12 mnd.). Deze beloning bleef binnen het geldend maximum ten aanzien van het jaarinkomen.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, de werkgeversbijdragepensioen, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn bleef met € 156.414 voor Monique van't Hek binnen het in de regeling opgenomen maximum bedrag van € 194.000 per jaar. De belaste vergoedingen/bijtellingsen, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

De directeur maakt gebruik van een auto van Plan International Nederland (Toyota Prius). Tijdens kantoor-tijden kan deze auto gebruikt worden door medewerkers voor zakelijk verkeer. In dit verslagjaar waren de kosten verbonden aan deze auto € 1.810 tegenover € 2.599 vorig verslagjaar. Verder is in 2018/2019 een telefoonvergoeding van € 480 en een eindejaarsgratificatie van € 300 uitbetaald aan de directeur (deze eindejaarsgratificatie is uitgekeerd aan alle medewerkers van Plan International Nederland, maar is geen onderdeel van de arbeidsovereenkomsten die worden afgesloten met medewerkers of de directeur van Plan International Nederland).

Bezoldiging Raad van Toezicht

De leden van de Raad van Toezicht van Plan International Nederland zijn onbezoldigd in die zin dat zij geen enkele geldelijke beloning ontvangen voor het lidmaatschap van de Raad van Toezicht van Plan International Nederland. Wel zijn er kosten gemaakt en kunnen leden van de Raad van Toezicht onkosten verbonden aan het uitoefenen van hun functie, zoals bijvoorbeeld reiskosten, declareren bij Plan International Nederland. Voor dit verslagjaar bedroegen voornoemde kosten € 741. In het vorige verslagjaar 2017/2018 was dit € 2.359.

Aan de leden van de Raad van Toezicht en de directie zijn geen voorschotten, leningen en/of garanties verstrekt.

16. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen te melden na balansdatum van de jaarrekening tot en met de vaststelling van de jaarrekening door de Raad van Toezicht op 11 november 2019 die invloed hebben op de getrouwheid van de financiële overzichten van deze jaarrekening.

2. Controleverklaring onafhankelijke accountant

[volgt later]

3. Toekomstinformatie

3.1. Meerjarenbegroting FY19-FY24 *)

*) Op deze meerjarenbegroting is geen accountantscontrole toegepast. Deze begroting is goedgekeurd door de Raad van Toezicht.

€ * 1.000

Gecombineerde staat van Baten en lasten	Werkelijk 2018/2019	Begroting 2018/2019	Begroting 2019/2020	Begroting 2020/2021	Begroting 2021/2022	Begroting 2022/2023	Begroting 2023/2024
Baten							
Baten van particulieren	21.116	22.323	21.321	20.762	20.375	20.068	19.743
Baten van bedrijven	1.603	2.920	3.105	3.305	3.605	3.805	3.805
Baten van loterijorganisaties	3.150	3.150	3.150	3.150	3.150	3.150	3.150
Baten van subsidies van overheden	28.639	24.978	26.960	28.390	25.750	25.700	23.550
Baten van verbonden organisaties zonder winststreven	-	-	-	1	2	3	4
Baten van andere organisaties zonder winststreven	1.519	1.396	1.402	1.500	1.600	1.600	1.600
Som van de baten	56.027	54.767	55.938	57.108	54.482	54.326	51.852
Lasten							
Besteed aan doelstellingen							
Doelstelling A Nederlandse programma's, partners en allianties	15.096	14.645	15.720	15.245	12.962	13.028	12.975
Doelstelling B Voorlichting en bewustmaking	2.303	3.146	2.819	2.814	2.799	2.808	2.828
Doelstelling C Beschikbaar gesteld aan Plan International	33.713	31.162	31.554	33.308	33.027	32.769	30.271
	51.112	48.953	50.093	51.367	48.788	48.605	46.074
Wervingskosten	4.013	4.348	4.702	4.599	4.567	4.580	4.620
Kosten beheer en administratie	1.254	1.233	1.143	1.138	1.126	1.133	1.150
Som van de lasten	56.379	54.534	55.938	57.104	54.481	54.318	51.844
Saldo voor financiële baten en lasten	-352	233	-	4	1	8	8
Financiële baten en lasten	5	40	40	40	40	40	40
Saldo van baten en lasten	-347	273	40	44	41	48	48
Gemiddeld aantal personeelsleden, uitgedrukt in FTE	102,0	97,7	108,4	105,4	101,6	101,6	101,5

Kernratio's	Werkelijk 2018/2019	Begroting 2018/2019	Begroting 2019/2020	Begroting 2020/2021	Begroting 2021/2022	Begroting 2022/2023	Begroting 2023/2024
Bestedingspercentage doelstelling als % van de totale baten	91,2%	89,4%	89,6%	89,9%	89,5%	89,5%	88,9%
Bestedingspercentage doelstelling als % van de totale lasten	90,7%	89,8%	89,6%	90,0%	89,6%	89,5%	88,9%
Wervingskosten als % van de totale lasten	7,1%	8,0%	8,4%	8,1%	8,4%	8,4%	8,9%
Beheerskosten als % van de totale lasten	2,2%	2,3%	2,0%	2,0%	2,1%	2,1%	2,2%
	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Gemiddeld aantal personeelsleden, uitgedrukt in FTE	102,0	97,7	108,4	105,4	101,6	101,6	101,5

3.2. Toekomst informatie

In FY20 blijft Plan International Nederland onveranderd inzetten op de gemaakte strategische keuzes. De lessen en nieuwe inzichten zullen daarbij richting geven aan het scherper en gericht uitvoeren van deze keuzes. Het uitgangspunt voor het strategische model kan als volgt gevisualiseerd worden:

STRATEGISCHE DOELSTELLINGEN

- Maximale impact van programma's t.b.v. gelijke kansen en rechten van meisjes en jonge vrouwen
- Erkend als expert in het verbeteren van de positie van meisjes en jonge vrouwen in ontwikkelingslanden
- Gebalanceerde inkomensportefeuille die een onafhankelijke positie waarborgt, van minimaal 50 miljoen euro per jaar
- Aantal particuliere sponsors van minimaal 100.000

STRATEGIE INTERNATIONALE PROGRAMMA'S (IP)

- Gender transformatieve programma's
- Inkomstenhandhaving- en diversificatie
- Specialisatie op doelgroep, landen en expert-gebieden
- Lobby & advocacy

STRATEGIE COMMUNICATIE, MARKETING-FONDSSENWERVING, KLANTCONTACT (CMK)

- Inkomstenhandhaving- en diversificatie
- Donor First: de donateur staat centraal
- Data-gedreven
- Innovatie: om future-proof te zijn
- Communicatie: inspirerend en consistent
- Kwaliteit: groei in inkomsten door focus op kwaliteit

MET SPECIALE AANDACHT VOOR:

- Strategische samenwerking met NGO's, bedrijven, kennisinstituten en overheden
- Efficiënte, effectieve en transparante bedrijfsvoering
- Modern werknemerschap
- Kennismanagement

Het Jaarplan FY20 richt zich enerzijds op voortzetting van de bestaande activiteiten:

- Beheer van programma's en projecten in 19 kernlanden (en 10 flexlanden), met focus op meisjes en jonge vrouwen. Er zal bijzondere aandacht zijn voor vluchtelingen en migratie in het Midden-Oosten en Noord-Afrika.
- Fondsenwerving en behoud van sponsors in de particuliere markt.
- Fondsenwerving en behoud van institutionele sponsors en zakelijke partners. Met in het bijzonder komend verslagjaar focus op continuïteit ten aanzien van de strategische partnerschappen met het ministerie van Buitenlandse Zaken.
- Communicatie (corporate, merk- en fondsenwervende communicatie)

Anderzijds zullen nieuwe activiteiten worden gestart, zoals meer (strategische) aandacht voor behoud van particuliere sponsors, een nieuwe aanpak voor major donors, een fondsenwervende campagne voor nieuwe kindsponsors, en een nieuwe boost voor de zakelijke markt inclusief het MKB. Op het gebied van Human Resources wordt het performance management vernieuwd.

Belangrijk in FY20 is het voorzitterschap van Samenwerkende Hulp Organisaties /Giro555 per 1 juli 2019 dat in principe anderhalf jaar duurt; er is onlangs besloten om het voorzitterschap na één actie over te dragen aan de volgende organisatie,

Daarnaast wordt de strategie geëvalueerd. Op hoofdlijnen zullen er geen wijzigingen zijn en zal de strategie in lijn blijven met de global strategy van Plan International: focus op meisjes en jonge vrouwen.

Voor de substrategie voor de particuliere markt zal geanalyseerd worden omdat de inkomsten uit de particuliere markt langzaam afnemen. Een aantal zaken behoeft analyse en verdieping zoals de integratie van marketing-fondsenwerving, behoud en communicatie. Daarnaast zal behoud van sponsors en mogelijke nieuwe kanalen en doelgroepen bijzondere aandacht krijgen

Plan International Nederland hanteert bij de budgettering de volgende uitgangspunten ten aanzien van doelstellingsbestedingen, wervingskosten en beheerkosten uitgedrukt in de totale lasten:

- Wervingskosten 8% - 9%;
- Beheerkosten 2%-3%;
- Doelstellingsbesteding 88%-89%.

Naast deze kernratio's, kent Plan International Nederland de volgende interne financiële *key performance indicators*:

- Overheadkosten in verhouding tot de baten: maximaal 7%;
- Een productiviteit van minimaal 70% ten aanzien van programmamedewerkers en
- Gezonde *profitability ratios*. Dit laatste zijn de kosten van fondsenwerving uitgedrukt als percentage van de hieraan gerelateerde baten.

Toelichting op de verwachte baten en lasten

Baten van particulieren

Verwacht wordt dat het natuurlijke verloop van de kindsponsors tot lagere baten leidt. Omdat de inkomsten uit nalatenschappen lastig te voorspellen zijn, worden deze conservatief ingeschat. Ook wordt verwacht dat door-to-door- en face-to-facewerving op termijn onder druk komen te staan. Dit zal gedeeltelijk gecompenseerd worden door nieuwe vormen van fondsenwerving. Voorgaande vertaalt zich in een negatieve trend in de meerjarenbegroting (6,5% daling in 2023/2024 ten opzichte van dit verslagjaar).

Baten van bedrijven

In de meerjarenbegroting is een stijgende trend voorzien ten aanzien van baten van bedrijven. Naast de bestaande corporate partners zijn er dit verslagjaar interessante leads gegenereerd die komende jaren naar verwachting bijdragen aan een stijging.

Baten van loterijorganisaties

Het aandeel in acties van derden betreft de Nationale Postcode Loterij. Voor de komende jaren verwacht Plan International Nederland een aandeel van € 3,15 miljoen in de baten. Ook zullen ieder jaar extra projectaanvragen worden ingediend bij de Nationale Postcode Loterij.

Baten van subsidies van overheden

In de meerjarenbegroting zijn de strategische partnerschappen Girls Advocacy Alliance (GAA) en Yes-I-Do opgenomen. Deze allianties eindigen 31-12-2020. Ingezet wordt op de acquisitie van nieuwe strategische partnerschappen met Buitenlandse Zaken. Of en in hoeverre Plan hierin succesvol zal zijn is echter nog onzeker. Met de huidige subsidieportfolio zijn de baten stabiel en relatief zeker tot en met 2019/2020. Vanaf verslagjaar 2020/2021 is er meer onzekerheid wat betreft de baten in verband met de strategische partnerschappen.

Doelstellingsbestedingen

De doelstellingsbestedingen uitgedrukt als totale lasten in de meerjarenbegroting zijn stabiel in een verwachte bandbreedte van 88% tot 90%. Plan International Nederland hanteert als beleid om ontvangen inkomsten zo snel mogelijk overeenkomstig de doelstelling te besteden, de (tijdelijke) fondsen en reserves zo laag mogelijk te houden en om geen vrije reserves aan te houden.

Wervingskosten en Administratie en beheer

Voor de komende jaren is een normale kostenontwikkeling voorzien ten aanzien van de wervingskosten (8-9%) en de kosten voor Beheer en administratie (2-3%).

Ontwikkeling FTE

In de meerjarenbegroting is terug te zien dat komend verslagjaar 2019/2020 jaar geïnvesteerd wordt in de voortzetting van de strategische partnerschappen met het ministerie van Buitenlandse Zaken. Daarna daalt de bezetting tot een niveau dat gerelateerd is aan de bedrijfsactiviteiten en baten. In de huidige bezetting van Plan International Nederland zit flexibiliteit door tijdelijke arbeidscontracten. Dit is noodzakelijk om (onverwachte) batenfluctuaties te kunnen opvangen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de directie en de raad van toezicht van Stichting Plan International Nederland

Verklaring over de jaarrekening 2018/2019

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Plan International Nederland ('de stichting') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting op 30 juni 2019 en van het resultaat voor het jaar geëindigd op 30 juni 2019 in overeenstemming met Richtlijn 650 'Fondsenwervende instellingen' van de Nederlandse Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ 650).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018/2019 van Stichting Plan International Nederland te Amsterdam gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 30 juni 2019;
- de staat van baten en lasten voor het jaar geëindigd op 30 juni 2019; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is RJ 650.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Plan International Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

A5PXTDU5X4KH-1039081117-59

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het directieverslag;
- het verslag van de raad van toezicht;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van RJ 650 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met RJ 650.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJ 650; en voor
- een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen ontdekken.

Ons controleoordeel beoogt een redelijke mate van zekerheid te geven dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 6 december 2019
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. M. van Dijk RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2018/2019 van Stichting Plan International Nederland

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.